

Załącznik do Zarządzenia
Ministra Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej nr 29
z dnia 29.11.2017 r. (poz.30)

**PROGRAM WSPÓŁPRACY
MINISTRA RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ
PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY
O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE
NA LATA 2018 – 2020**

Spis treści

Wstęp	3
Diagnoza	4
I. Cel główny i cele szczegółowe Programu.....	7
II. Zasady współpracy	7
III. Zakres przedmiotowy.....	8
IV. Formy współpracy, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	9
V. Okres realizacji Programu	10
VI. Priorytetowe zadania	10
VII. Sposób realizacji Programu	12
VIII. Programy/działania realizowane przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej 15	
IX. Ciała opiniodawczo-doradcze i pomocnicze oraz zespoły Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.....	31
X. Szczegółowy opis jednostek organizacyjnych i podległych Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej lub przez niego nadzorowanych współpracujących z organizacjami pozarządowymi.	42
XI. Wysokość środków planowanych na realizację Programu	47
XII. Sposób oceny realizacji Programu	48
XIII. Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert	48
XIV. Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji (sposób powstania dokumentu)	49

Wstęp

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) odpowiada za kształtowanie i realizację jednych z najbardziej kluczowych dla obywateli polityk publicznych w tak podstawowych obszarach jak wspieranie rodziny, zabezpieczenie społeczne i praca. Planowanie i wdrażanie skutecznych działań w tym zakresie wymaga precyzyjnego diagnozowania potrzeb na poziomie jak najbliższym obywatelom i wspólnotom, a w rezultacie proponowania takich rozwiązań, które zapewnią poczucie bezpieczeństwa oraz ułatwią rozwiązywanie najbardziej podstawowych problemów. Niniejszy *Program współpracy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2018 - 2020* (Program) odzwierciedla przekonanie, że efektywność wspomnianych interwencji, projektowanych w sposób horyzontalny, jest najwyższa, gdy spojrzenie z perspektywy administracji rządowej uzupełniają doświadczenia oddolne, wychodzące ze wspólnot lokalnych, uosabianych m.in. przez podmioty ekonomii społecznej i solidarnej, w tym organizacje pozarządowe. Dlatego też priorytetem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a w konsekwencji głównym celem niniejszego Programu jest pogłębiona współpraca MRPiPS z organizacjami III sektora w zakresie planowania i realizacji polityk publicznych w obszarze wspierania rodziny, zabezpieczenia społecznego oraz pracy.

Analiza realizowanej współpracy resortu z sektorem pozarządowym pozwoliła wyodrębnić kluczowe pola współdziałania, których rozwijanie będzie prowadzić zarówno do dalszego pogłębiania partnerskich relacji, jak i korzystnie wpłynie na jakość wdrażanych w MRPiPS polityk. Wśród wspomnianych obszarów należy wymienić partnerstwo publiczno-społeczne w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej, które stanowi kwintesencję konstytucyjnej zasady pomocniczości. Równie istotne jest wzmocnienie w zakresie wypracowywania rozwiązań mających na celu wsparcie głównych odbiorców polityk publicznych, za które odpowiada MRPiPS, przede wszystkim rodzin - w zakresie poprawy ich sytuacji życiowej i wspierania wartości konstytuujących ich rolę w życiu społecznym oraz osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności osób niepełnosprawnych.

Partnerska współpraca resortu z organizacjami III sektora wymaga jednocześnie podjęcia działań, które oprócz czerpania z wiedzy i doświadczenia zgromadzonych w zinstytucjonalizowanym społeczeństwie obywatelskim, będzie dążyć do wzmocnienia potencjału podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej, w tym organizacji pozarządowych, w obszarze aktywizacji oraz reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, świadczenia usług społecznych użyteczności publicznej oraz realizacji zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego.

W celu ułatwienia korzystania przez organizacje pozarządowe ze środków przeznaczonych na realizację przez nie zadań publicznych w ramach programów będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podjęte zostaną kroki w kierunku ujednoczenia sposobu powoływania i zasad działania komisji konkursowych funkcjonujących w MRPiPS, a także, tam gdzie jest to uzasadnione, uspołnieniu zasad przyznawania dotacji.

Współpraca oparta na działaniach zawartych w niniejszym *Programie* będzie ważnym przyczynkiem do wzmocnienia obu stron, a przede wszystkim zwiększenia podmiotowości obywateli i wspólnot lokalnych. Pozwoli poszerzyć perspektywy i uczyć się od siebie nawzajem, a przede wszystkim korzystnie wpłynie na wzmocnienie i rozbudowę systemowych działań, dzięki którym w obszarach wspierania rodziny, zabezpieczenia społecznego i pracy będą funkcjonować bardziej efektywne, dostosowane do potrzeb obywateli i uzgodnione z nimi rozwiązania.

Diagnoza

Sektor organizacji pozarządowych w Polsce

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 109 543 stowarzyszeń¹ i 22 355 fundacji, 3 799 organizacji społecznych oddzielnie niewymienionych, 17 558 spółdzielni, 83 innych organizacji społecznych lub zawodowych. Tak zdefiniowany trzeci sektor liczy 153 338 zarejestrowanych podmiotów². Dane zgromadzone w systemie REGON wskazują, że organizacje pozarządowe najczęściej działały w formie stowarzyszeń, fundacji oraz spółdzielni.

Z danych REGON nie wynika jednak ile z organizacji działa aktywnie. Badania Głównego Urzędu Statystycznego wskazują natomiast, że w 2014 r. aktywnie działało 85,3 tys. stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych oraz jednostek samorządu gospodarczego³.

Innym źródłem informacji o organizacjach pozarządowych jest Krajowy Rejestr Sądowy, będący scentralizowaną, informatyczną bazą danych składającą się z trzech osobnych rejestrów:

- rejestru przedsiębiorców,
- rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- rejestru dłużników niewypłacalnych.

Podstawowym zadaniem organizacji non-profit jest prowadzenie działalności nienastawionej na zysk, która ma na celu wspieranie lub inicjowanie szerokokorozumianej działalności społecznej lub reprezentowanie interesów swoich członków czy określonej grupy społecznej. Realizacja wymienionych celów może być wspomagana poprzez podejmowanie działalności zarobkowej, która z kolei może być prowadzona w dwóch formach: jako działalność gospodarcza lub jako odpłatna działalność statutowa. Ze względu na formy działalności organizacje non-profit można podzielić na:

- prowadzące wyłącznie nieodpłatną działalność statutową,
 - prowadzące odpłatną działalność statutową i nie prowadzące działalności gospodarczej,
 - prowadzące działalność gospodarczą i nie prowadzące odpłatnej działalności statutowej,
 - równocześnie prowadzące odpłatną działalność statutową oraz działalność gospodarczą.
- W 2014 r. 72% organizacji prowadziło wyłącznie nieodpłatną działalność statutową. Tylko 28% podmiotów spośród polskich organizacji non-profit prowadziło odpłatną działalność statutową, działalność gospodarczą lub równocześnie działalność odpłatną i gospodarczą.

Polskie organizacje non-profit prowadzą różnorodną tematycznie działalność. W 2014 r. największa ich część zajmowała się głównie sportem, turystyką, rekreacją, hobby (29,4%). W grupie tej prawie 97% podmiotów stanowiły stowarzyszenia będące klubami sportowymi lub ich związkami. Drugą w kolejności najliczniejszą zbiorowością były organizacje zajmujące się ratownictwem (17,3%). Liczną była też grupa organizacji zajmujących się kulturą i sztuką (12,6%) oraz edukacją i wychowaniem, badaniami naukowymi (10,4%). Najmniej licznymi zbiorowościami były jednostki zajmujące się dziedzinami działalności międzynarodowej, religią i pozostałą działalnością (0,7%), zajmujące się rynkiem pracy, aktywizacją zawodową (1,3%) i wsparciem trzeciego sektora (1,3%)⁴.

¹ W liczbie stowarzyszeń uwzględniono m.in. stowarzyszenia niewpisane do KRS, stowarzyszenia, związki stowarzyszeń, stowarzyszenia kultury fizycznej, związki sportowe, jednostki terenowe stowarzyszeń posiadających osobowość prawną.

² Dane z rejestru REGON według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. zostały udostępnione DPP w MRPiPS przez Departament Informacji Głównego Urzędu Statystycznego.

³ Sektor non-profit w 2014 r., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2016.

⁴ Ibidem.

Główne dziedziny działalności organizacji pozarządowych są również wskazywane w badaniu Stowarzyszenia Klon/Jawor: *Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce w 2015 roku*. Według badania Stowarzyszenia główne dziedziny działalności organizacji pozarządowych to:

- sport, turystyka, rekreacja, hobby – 34% podmiotów,
- edukacja i wychowanie – 15% podmiotów,
- kultura i sztuka – 13% podmiotów,
- usługi socjalne, pomoc społeczna – 8% podmiotów,
- ochrona zdrowia – 7% podmiotów,
- rozwój lokalny – 6% podmiotów,
- inne – 19 % podmiotów.

Z danych badania Stowarzyszenia Klon/Jawor wynika, że prawie połowa organizacji pozarządowych w Polsce w 2015 r. korzystała wyłącznie z pracy społecznej (45%). Pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę zadeklarowało zaledwie 20% organizacji. Tyle samo organizacji wskazało, że chociaż na stałe nie zatrudniają żadnego pracownika, to sporadycznie w ciągu roku zlecają prace za które wypłacają wynagrodzenia. Jednocześnie 28% organizacji deklaruje, że ma stałych pracowników, jednakże są oni zatrudnieni na podstawie innego rodzaju umów niż umowa o pracę.

Na stałe pracownicy zatrudniani są przede wszystkim w fundacjach i stowarzyszeniach zajmujących się usługami socjalnymi i pomocą społeczną (44%), następnie ochroną zdrowia (40%), rozwojem lokalnym (39%). Najmniej tego typu pracowników zatrudniają organizacje działające w sferze kultury i sztuki – 22%.

Jeśli chodzi o organizacje, które działają wyłącznie opierając się na pracy społecznej to dominują organizacje zajmujące się sportem turystyką, rekreacją i hobby (51%), kulturą i sztuką (47%), rozwojem lokalnym (42%). Najmniej liczne pod tym względem są organizacje działające w branży związanej z edukacją i wychowaniem – 38%.

Jak z kolei wskazuje raport „Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015⁵” najpowszechniejszym źródłem przychodów organizacji pozarządowych w Polsce są składki członkowskie, krajowe środki publiczne oraz darowizny indywidualne lub instytucjonalne. Trend taki utrzymuje się już od kilku lat. W porównaniu do 2003 r. wzrósł udział dotacji pochodzących ze źródeł zagranicznych. W 2003 r. stanowiły one 4%, natomiast w 2014 r. już 18% przychodów ngo. Podobnie jest ze środkami pozyskanymi z 1%. Aktualnie stanowią one 23% przychodów organizacji, gdzie w 2005 r. było to zaledwie 6%. Bez zmian na przestrzeni lat pozostały odsetek: przychodów pochodzących z działalności odpłatnej, własnego majątku oraz wsparcia od innych organizacji pozarządowych.

Sektorem, z którym podmioty non-profit najczęściej podejmują współpracę jest administracja publiczna.

Jak wynika ze *Sprawozdania z funkcjonowania ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie za lata 2014 i 2015* w 2014 i 2015 r. 89% organów administracji publicznej współpracowało pod względem finansowym z podmiotami trzeciego sektora. Na przestrzeni lat 2014 – 2015 nastąpiła intensyfikacja współpracy finansowej administracji publicznej z sektorem pozarządowym. Wzrosła liczba złożonych ofert, liczba zawartych umów, średnia wartość przekazanej dotacji oraz ogólna pula środków przekazanych w ramach otwartych konkursów ofert oraz w innych trybach.

⁵ Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań, Stowarzyszenia Klon/Jawor, Warszawa 2015.

Najczęściej stosowanym ustawowym instrumentem współpracy finansowej jest zlecenie realizacji zadań (powierzenie bądź wspieranie) w drodze otwartego konkursu ofert. Współpracę finansową na podstawie przepisów innych ustaw podejmuje mniej organów administracji publicznej, w porównaniu do tych wykorzystujących instrumenty współpracy finansowej przewidziane w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ze względu na uproszczoną procedurę powodzeniem cieszy się także tzw. tryb małych grantów: realizacja, na wniosek organizacji pozarządowej, zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Od 2012 r. systematycznie rośnie liczba ofert składanych przez organizacje pozarządowe w ramach otwartego konkursu ofert. Wzrasta również liczba zawieranych umów. W 2014 r. łącznie złożono 109 470 ofert na realizację zadań publicznych. Na ich podstawie zawarto 74 206 umów których wartość wyniosła 2 993 509 079 zł. Z tej kwoty 254 946 221 zł stanowiły środki europejskie. Podmioty działające w sferze pożytku publicznego złożyły w 2015 r. łącznie 123 493 oferty na realizację zadań publicznych. Na ich podstawie zawarto 77 074 umów których wartość wyniosła 3 667 711 673 zł. Z tej kwoty 108 017 643 zł stanowiły środki europejskie.

Zdecydowanie najwięcej środków w ramach otwartych konkursów ofert w 2014 i 2015 r. przekazano organizacjom pozarządowym oraz stowarzyszeniom jednostek samorządu terytorialnego, a najmniej spółdzielniom socjalnym. Administracja publiczna w 2014 i 2015 r. najczęściej zlecała organizacjom pozarządowym zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu oraz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego. Z perspektywy samorządu terytorialnego sfery te były analogiczne. Natomiast administracja rządowa najczęściej zlecała zadania z zakresu działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży; nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania (lata 2014-2015) oraz pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób (2015 r.).

Średnia wartość dotacji uzyskana w ramach otwartych konkursów ofert jest wyższa w przypadku administracji rządowej niż samorządowej. Organizacje III sektora mają natomiast większą szansę na otrzymanie dotacji od administracji samorządowej niż od administracji rządowej.

Niezmiennie niewielki odsetek organów administracji publicznej wykorzystuje pozostałe formy współpracy finansowej. Jedynie 3% organów administracji publicznej w 2014 i 2015 r. zlecało realizację zadań publicznych w formule regrantingu, odpowiednio 3% i 5% organów administracji publicznej w 2014 i 2015 r. przekazywało dotacje na dofinansowanie inwestycji, odpowiednio 6% i 3% organów administracji publicznej w 2014 i 2015 r. udzielało pożyczek, poręczeń i gwarancji. W 2014 r. jedynie 7% organów administracji publicznej wykorzystywało klauzule społeczne, w 2015 r. było to 6% organów. Zdecydowanie mniej jednostek samorządu terytorialnego (w 2014 i 2015 r. 6%) niż administracji rządowej (34% w 2014 r., 69% w 2015 r.) wykorzystuje ten mechanizm.

Sprawozdawczość z wdrażania Programu współpracy w 2015 r. oraz 2016 r. wskazuje, że MRPiPS na realizację zadań wskazanych w Programie na lata 2015-2017 przeznaczyło odpowiednio 351 mln zł w 2015 r. oraz 342 mln zł. Ponadto w roku 2016 funkcjonowało 14 ciał opiniodawczo-doradczych i pomocniczych oraz zespołów oraz 12 programów. Programy o najwyższej wartości to Program Operacyjny „Pomoc Żywnościowa” 2014-2020 (198 mln zł), Gwarancje dla młodzieży (68 mln zł), Rządowy Program na Rzecz Aktywności Osób Starszych na lata 2014-2020 (40 mln zł).

I. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Celem głównym Programu jest pogłębiona współpraca MRPiPS z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie planowania i realizacji polityk publicznych w obszarze wspierania rodziny, zabezpieczenia społecznego oraz pracy.

Celami szczegółowymi Programu są:

- a) wzmocnienie współpracy między- i wewnątrzsektorowej w zakresie wypracowywania rozwiązań mających na celu wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin w poprawie ich sytuacji życiowych,
- b) rozwijanie partnerstwa publiczno–społecznego w realizacji zadań publicznych, w tym usług społecznych użyteczności publicznej,
- c) wzmocnienie potencjału podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych, w obszarze aktywizacji zawodowej oraz reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, świadczenia usług społecznych użyteczności publicznej oraz realizacji zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego.

II. Zasady współpracy

Współpraca MRPiPS z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (zwanymi dalej „organizacjami pozarządowymi”) będzie odbywać się na zasadach: pomocniczości, suwerenności, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności.

Zasada pomocniczości - problemy powinny być rozwiązywane na możliwie najniższym, odpowiednim szczeblu społecznym. Zasada ta jest jednocześnie gwarancją partycypacji społecznej w procesie decydowania i współzarządzania.

Zasada suwerenności - administracja publiczna respektuje niezależność i odrębność wspólnot obywateli i organizacji społecznych, uznając ich prawo do niezależnego identyfikowania i rozwiązywania problemów społecznych.

Zasada partnerstwa - ścisła współpraca między administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi realizującymi wspólne cele na rzecz społeczeństwa.

Zasada efektywności - środki publiczne powinny być wydawane w sposób racjonalny. Oznacza to świadome i celowe, oszczędne oraz planowe dysponowanie powierzonymi zasobami.

Zasada uczciwej konkurencji - zarówno instytucje reprezentujące administrację publiczną, jak i organizacje pozarządowe mają równe szanse i takie same prawa w rywalizacji o możliwość wykonania danego zadania publicznego.

Zasada jawności - prawo partnerów wspólnego przedsięwzięcia do pełnej informacji (w tym udostępniania danych).

Ponadto współpraca MRPiPS z organizacjami pozarządowymi powinna opierać się na zasadzie wzajemności. Oznacza to, iż strona rządowa zobowiązuje się do stosowania ustalonych partnerskich reguł współdziałania. Jednocześnie oczekuje się, że podmioty trzeciego sektora zapewnią wysokie standardy jakości prowadzonych działań, racjonalne wykorzystanie powierzonych funduszy, dywersyfikację źródeł finansowania, rzetelność przedstawianych danych i faktów, przewidywalność i konsekwencje w działaniach, koordynację działań oraz gotowość do otwartego i rzeczowego opiniowania działań ze strony administracji publicznej.

Informacje na temat Programu współpracy zamieszczane będą na stronie internetowej MRPiPS, gdzie stworzona została specjalne zakładka dotycząca tej tematyki. Jednocześnie resort prowadzi aktywnie

politykę informacją poprzez m.in. media społecznościowe. Tego typu narzędzia pozwalają w skuteczny sposób poinformować wszystkich zainteresowanych m.in. o terminach naboru w ramach otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych.

III. Zakres przedmiotowy

Program współpracy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi wspiera i ułatwia współpracę resortu z organizacjami pozarządowymi w zakresie wynikającym z ustawy z dnia 4 września 1997 roku o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2017 r. poz. 888, z późn. zm.). Zgodnie z jej przepisami, Minister, kieruje działem praca, rodzina oraz zabezpieczenie społeczne.

Dział praca obejmuje sprawy: zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu; stosunków pracy i warunków pracy; wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych; zbiorowych stosunków pracy i sporów zbiorowych; związków zawodowych i organizacji pracodawców.

Dział rodzina obejmuje sprawy: uwarunkowań demograficznych w kraju; opieki nad dzieckiem do lat 3; ochrony i wspierania rodziny z dziećmi na utrzymaniu, w szczególności rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej; rozwoju systemu pieczy zastępczej nad dzieckiem; koordynowania i organizowania współpracy organów administracji publicznej, organizacji pozarządowych i instytucji w zakresie realizacji praw rodziny i dziecka; współpracy międzynarodowej dotyczącej realizacji i ochrony praw rodziny i dziecka.

Dział zabezpieczenie społeczne obejmuje sprawy: ubezpieczeń społecznych i zaopatrzenia społecznego; funduszy emerytalnych; pomocy społecznej i świadczeń dla osób i gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej; przeciwdziałania patologiom; rządowych programów w zakresie pomocy społecznej, w szczególności dla osób i gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, a także dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym; ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorczości społecznej; świadczeń socjalnych, zatrudnienia, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych; kombatantów i osób represjonowanych; koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, z wyjątkiem rzeczowych świadczeń leczniczych.

Współpraca w powyższych obszarach, przebiegająca zgodnie z zasadami, o których mowa w rozdziale II Programu współpracy, ma kluczowe znaczenie dla realizowanych przez MRPiPS polityk publicznych. Z uwagi na fakt, iż organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie prowadzą działalność pożytku publicznego realizują wiele zadań publicznych, pozostających w zakresie polityki rynku pracy, polityki rodzinnej oraz zabezpieczenia społecznego.

W ramach trzech działów w MRPiPS funkcjonują ciała opiniodawczo-doradcze Ministra m.in. Rada Pomocy Społecznej, Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Rada ds. Polityki Senioralnej, Rada Zatrudnienia Socjalnego, Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej. Podmiotami współpracującymi z organizacjami pozarządowymi są również jednostki organizacyjne nadzorowane lub podległe Ministrowi tj.: Ochotnicze Hufce Pracy, Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

IV. Formy współpracy, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Współpraca niefinansowa administracji publicznej i organizacji pozarządowych przy tworzeniu polityk publicznych:

- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności;
- konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji w oparciu o pracę grup fokusowych, uwzględniając udział obywateli lub bezpośrednich beneficjentów;
- konsultowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z ciałami opiniodawczo-doradczymi z uwzględnieniem wiedzy i informacji pochodzących od obywateli oraz biorąc pod uwagę interesy obywateli;
- tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej.

Organizacje pozarządowe nadal będą zapraszane do udziału w pracach wspólnych zespołów, których zadaniem jest tworzenie lub opiniowanie rozwiązań w zakresie problematyki znajdującej się w kompetencjach MRPiPS. MRPiPS może również inicjować, tworzyć i uczestniczyć w formalnych albo nieformalnych partnerstwach, w których biorą udział organizacje pozarządowe, w celu wspólnego działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Znaczną wagę przywiązywać się będzie także do realizacji projektów własnych MRPiPS w formule partnerskiej. Takie rozwiązanie pozwala na wykorzystanie doświadczeń zarówno strony rządowej, jak i pozarządowej, dzięki czemu osiągnięcie zamierzonego celu będzie bardziej efektywne.

Dodatkowo podnoszone będą kompetencje pracowników resortu z zakresu realizacji takiego procesu, np. poprzez szkolenia lub samokształcenie.

Jednocześnie nadal udzielane będą patronaty (o które wnioskuje głównie organizacje pozarządowe), czyli honorowe wyróżnienia podkreślające szczególny charakter przedsięwzięć bezpośrednio związanych z zakresem działania MRPiPS. Minister będzie również obejmować patronatem przedsięwzięcia związane z zakresem merytorycznym kompetencji i działań resortu.

Również w przypadku działań informacyjno-promocyjnych (np. organizacja konferencji, seminariów, kampanii) MRPiPS będzie starał się korzystać z doświadczeń i nawiązywać współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Podjęte zostaną prace nad próbą ujednoczenia sposobu powoływania i zasad działania komisji konkursowych funkcjonujących w MRPiPS oraz uspołnieniem zasad przyznawania dotacji w ramach programów będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Współpraca finansowa administracji publicznej i organizacji pozarządowych w zakresie realizacji zadań publicznych, które zlecane są w następujących formach:

- powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji;
- wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

V. Okres realizacji Programu

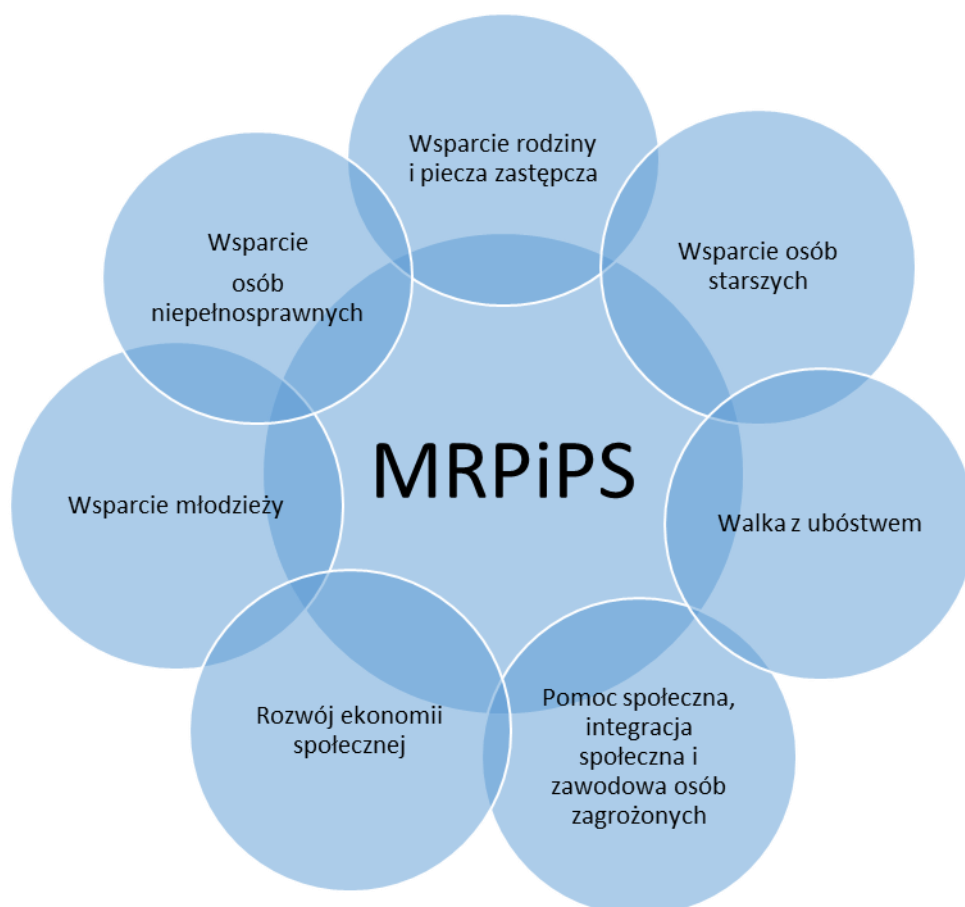
Program współpracy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi jest programem wieloletnim i będzie realizowany w latach 2018 – 2020.

VI. Priorytetowe zadania

Realizacja Programu współpracy, w tym w szczególności zadań priorytetowych, pozwoli osiągnąć założone przez MRPiPS cele na najbliższe lata budżetowe. Współpraca w tym zakresie z organizacjami pozarządowymi pozwoli na efektywne wykorzystanie potencjału obydwu partnerów, a także w znaczący sposób wpłynie na sprawną realizację zamierzonych działań. Zaznaczyć należy, że zakres oddziaływania MRPiPS jest bardzo szeroki, w związku z czym współdziałanie z partnerami z trzeciego sektora przyczyni się do skuteczniejszej realizacji polityk publicznych. Jednocześnie bliska współpraca pozwoli zarówno organizacjom pozarządowym, jak i resortowi na wzajemne uczenie się od siebie i korzystanie ze swoich doświadczeń.

Zadania priorytetowe zostały sformułowane na podstawie rekomendacji zawartych w sprawozdaniach z realizacji Programu współpracy na lata 2015 - 2017, propozycji zgłoszonych podczas spotkań roboczych oraz informacji przekazanych przez jednostki organizacyjne MRPiPS. Wynikają one również z regulaminu organizacyjnego MRPiPS.

Priorytetowe zadania MRPiPS

Wsparcie rodziny i piecza zastępcza będą realizowane poprzez następujące działania:

- Karta Dużej Rodziny
- Resortowy Program Rozwoju Instytucji Opieki nad Dziećmi do lat 3 "MALUCHplus"
- Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
- Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
(Działanie 2.1 *Równość szans mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym w dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery, godzenia życia zawodowego i prywatnego*; Działanie 2.4 *Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy*; Działanie 2.8 *Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym*)

Wsparcie osób starszych będzie realizowane poprzez następujące działania:

- Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Wsparcie osób niepełnosprawnych będzie realizowane poprzez następujące działania:

- Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”
- Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
(Działanie 2.6 *Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób z niepełnosprawnościami*)
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej

Wsparcie młodzieży będzie realizowane poprzez następujące działania:

- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
(Działanie 1.3 *Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, Gwarancje dla młodzieży*, Działanie 1.4 *program Młodzież Solidarna w działaniu*)
- Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – nowy wymiar 2020

Rozwój ekonomii społecznej będzie realizowany poprzez następujące działania:

- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
(Działanie 2.9 *Rozwój ekonomii społecznej*)

Walka z ubóstwem będzie realizowana poprzez następujące działania:

- Program wspierający rozwiązywanie problemu bezdomności
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej

Wsparcie z zakresu pomocy społecznej, integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym będzie realizowane poprzez następujące działania:

- Program wspierający rozwiązywanie problemu bezdomności
- Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – nowy wymiar 2020
- Program „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”

- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020
 - Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
 - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
- Działanie 2.5 *Skuteczna pomoc społeczna*, Działanie 2.7 *Zwiększenie szans na zatrudnienie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym*, Działanie 2.8 *Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym*)

VII. Sposób realizacji Programu

Priorytetowe zadanie	Cel szczegółowy	Sposób realizacji
Wsparcie rodziny i piecza zastępcza	<p>Rozwijanie partnerstwa publiczno–społecznego w realizacji zadań publicznych/usług społecznych użyteczności publicznej.</p> <p>Wzmocnienie współpracy z sektorem pozarządowym oraz samego sektora w zakresie wypracowywania rozwiązań mających na celu wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin w poprawie ich sytuacji życiowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie programów będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. • Spotkania organów opiniotawczo-doradczych Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. • Spotkania zespołów funkcjonujących w MRPiPS. • Poprawa polityki informacyjnej, w tym prowadzenie polityki informacyjnej na zewnątrz. • Zwiększanie zasięgu obowiązywania Karty Dużej Rodziny. • Kampanie społeczne. • Prowadzenie konsultacji społecznych w zakresie wypracowywanych rozwiązań, dokumentów programowych i strategicznych. • Wspieranie budowania partnerstw na poziomie regionalnym i lokalnym poprzez opracowywanie rekomendacji i wytycznych.
Wsparcie osób starszych	<p>Rozwijanie partnerstwa publiczno–społecznego w realizacji zadań publicznych/usług społecznych użyteczności publicznej.</p> <p>Wzmocnienie współpracy sektora między- i wewnątrzsektorowej w zakresie wypracowywania rozwiązań mających na celu wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin w</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie programów będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. • Spotkania organów opiniotawczo-doradczych Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. • Spotkania zespołów funkcjonujących w MRPiPS. • Poprawa polityki informacyjnej, w tym prowadzenie polityki informacyjnej na zewnątrz. • Kampanie społeczne. • Prowadzenie konsultacji społecznych w zakresie wypracowywanych rozwiązań, dokumentów programowych i strategicznych. • Wspieranie budowania partnerstw na poziomie regionalnym i lokalnym poprzez opracowywanie rekomendacji i wytycznych.

Priorytetowe zadanie	Cel szczegółowy	Sposób realizacji
	poprawie ich sytuacji życiowych.	
Wsparcie osób niepełnosprawnych	<p>Rozwijanie partnerstwa publiczno–społecznego w realizacji zadań publicznych/usług społecznych użyteczności publicznej.</p> <p>Wzmocnienie współpracy sektora między- i wewnątrzsektorowej w zakresie wypracowywania rozwiązań mających na celu wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin w poprawie ich sytuacji życiowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie programów będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. • Spotkania organów opiniotawczo-doradczych Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. • Spotkania zespołów funkcjonujących w MRPiPS. • Poprawa polityki informacyjnej, w tym prowadzenie polityki informacyjnej na zewnątrz. • Realizacja projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. • Kampanie społeczne. • Prowadzenie konsultacji społecznych w zakresie wypracowywanych rozwiązań, dokumentów programowych i strategicznych. • Wspieranie budowania partnerstw na poziomie regionalnym i lokalnym poprzez opracowywanie rekomendacji i wytycznych.
Wsparcie młodzieży	Wzmocnienie współpracy sektora między- i wewnątrzsektorowej w zakresie wypracowywania rozwiązań mających na celu wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin w poprawie ich sytuacji życiowych.	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie programów będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. • Spotkania organów opiniotawczo-doradczych Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. • Realizacja projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. • Prowadzenie konsultacji społecznych w zakresie wypracowywanych rozwiązań, dokumentów programowych i strategicznych.
Rozwój ekonomii społecznej	Wzmocnienie potencjału podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych, w obszarze aktywizacji zawodowej oraz reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, świadczenia usług społecznych użyteczności publicznej	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie programów będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. • Spotkania organów opiniotawczo-doradczych Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. • Poprawa polityki informacyjnej, w tym prowadzenie polityki informacyjnej na zewnątrz. • Prowadzenie konsultacji społecznych w zakresie wypracowywanych rozwiązań, dokumentów programowych i strategicznych. • Realizacja projektów systemowych

Priorytetowe zadanie	Cel szczegółowy	Sposób realizacji
	oraz realizacji zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego.	<p>współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie budowania partnerstw na poziomie regionalnym i lokalnym poprzez opracowywanie rekomendacji i wytycznych.
Walka z ubóstwem	<p>Rozwijanie partnerstwa publiczno–społecznego w realizacji zadań publicznych/usług społecznych użyteczności publicznej.</p> <p>Wzmocnienie potencjału podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych, w obszarze aktywizacji zawodowej oraz reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, świadczenia usług społecznych użyteczności publicznej oraz realizacji zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie programów będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. • Spotkania organów opiniotwórczo-doradczych Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. • Spotkania zespołów funkcjonujących w MRPiPS. • Poprawa polityki informacyjnej, w tym prowadzenie polityki informacyjnej na zewnątrz. • Prowadzenie konsultacji społecznych w zakresie wypracowywanych rozwiązań, dokumentów programowych i strategicznych. • Wspieranie budowania partnerstw na poziomie regionalnym i lokalnym poprzez opracowywanie rekomendacji i wytycznych.
Wsparcie z zakresu pomocy społecznej, integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	<p>Rozwijanie partnerstwa publiczno–społecznego w realizacji zadań publicznych/usług społecznych użyteczności publicznej.</p> <p>Wzmocnienie potencjału podmiotów ekonomii społecznej, w tym organizacji pozarządowych, w obszarze aktywizacji zawodowej oraz reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, świadczenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie programów będących w dyspozycji Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. • Spotkania organów opiniotwórczo-doradczych Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. • Spotkania zespołów funkcjonujących w MRPiPS. • Poprawa polityki informacyjnej, w tym prowadzenie polityki informacyjnej na zewnątrz. • Prowadzenie konsultacji społecznych w zakresie wypracowywanych rozwiązań, dokumentów programowych i strategicznych. • Realizacja projektów systemowych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. • Wspieranie budowania partnerstw na

Priorytetowe zadanie	Cel szczegółowy	Sposób realizacji
	<p>usług społecznych użyteczności publicznej oraz realizacji zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego.</p> <p>Wzmocnienie współpracy sektora między- i wewnątrzsektorowej w zakresie wypracowywania rozwiązań mających na celu wsparcie osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin w poprawie ich sytuacji życiowych.</p>	<p>poziomie regionalnym i lokalnym poprzez opracowywanie rekomendacji i wytycznych.</p>

VIII. Programy/działania realizowane przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej

W latach 2018-2020 planuje się wdrażanie w MRPiPS następujących programów/działań⁶:

1. Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020
2. Resortowy Program Rozwoju Instytucji Opieki nad Dziećmi do lat 3 "MALUCHplus"
3. Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
4. Program wspierający rozwiązywanie problemu bezdomności
5. Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – nowy wymiar 2020
6. Program „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”
7. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020
8. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
9. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
10. Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”
11. Karta Dużej Rodziny

⁶ Zakres wskazanych programów i działań może ulec zmianie w okresie realizacji Programu współpracy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2018 – 2020. Zmiany te nie powodują konieczności aktualizacji Programu.

Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020	
Podstawa prawna programu	Uchwała nr 237 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2013 r. (M.P. z 2014 r. poz. 52)
Cel główny	<p>Program uwzględnia wewnętrzne zróżnicowanie populacji osób starszych i promuje działania mające na celu podtrzymanie aktywności osób starszych i zapewnienie ich udziału w życiu społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności.</p> <p>Celem Programu jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. Program ma przyczynić się do pełniejszego korzystania z potencjału społeczno-zawodowego osób starszych, aby mogły one pełnić różne role społeczne w życiu publicznym. Ważne jest również uwzględnienie w działaniach ograniczeń wynikających z barier funkcjonalnych, na które narażone mogą być osoby starsze.</p>
Cele szczegółowe	<p>Cel szczegółowy 1. Zwiększenie różnorodności i poprawa jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie ofert odpowiadających problemom osób starszych znajdujących się w trudnej sytuacji, w tym w szczególności w procesie wykluczenia społecznego, • promowanie nowych rozwiązań na rzecz motywowania osób starszych do uczenia się dla zachowania aktywności, w tym szczególnie osób starszych pozostających w niekorzystnej sytuacji, • tworzenie specjalnej oferty dydaktycznej oraz nowych form inicjatyw edukacyjnych, odpowiadających na potrzeby osób starszych, w tym szczególnie w procesie wykluczenia społecznego. • rozwój oferty edukacyjno-kulturalnej. <p>Cel szczegółowy 2. Tworzenie warunków dla integracji wewnątrz- i międzypokoleniowej osób starszych przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury społecznej, m.in. pogłębianie wiedzy na temat zmian biologicznych, zdrowotnych, społecznych zachodzących wraz z wiekiem w ramach przygotowywania społeczeństwa do starości.</p> <p>Cel szczegółowy 3. Rozwój zróżnicowanych form aktywności społecznej, w tym upowszechnianie wolontariatu, partycypacji w procesach decyzyjnych, w życiu społecznym, w tym udział osób starszych w kształtowaniu polityki publicznej.</p> <p>Cel szczegółowy 4. Zwiększenie dostępności, podniesienie jakości usług społecznych oraz wspieranie działań na rzecz samopomocy i samoorganizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój systemów wsparcia umożliwiających zaspokojenie specyficznych dla wieku podeszłego potrzeb, w szczególności osobom starszym o ograniczonej samodzielności, • rozwój usług społecznych w sferze sportu, turystyki, rekreacji i kultury.
Podstawa prawna planowanych do ogłoszenia konkursów	Konkurs przeprowadzany jest zgodnie z przepisami UDPP oraz Uchwałą Nr 237 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie przyjęcia Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020.

Podmiot ogłaszający konkurs w ramach programu	MRPiPS
Czy organizacje pozarządowe będą mogły startować w planowanych konkursach?	TAK
Czy organizacje pozarządowe będą mogły być partnerem w projektach realizowanych w ramach planowanych konkursów?	TAK

Resortowy Program Rozwoju Instytucji Opieki nad Dziećmi do lat 3 "MALUCHplus".	
Podstawa prawna programu	Art. 62 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.
Cel główny	Zwiększenie dostępności terytorialnej i finansowej miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów.
Cele szczegółowe	Zwiększenie liczby instytucji i miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, obniżenie kosztów opłat ponoszonych przez rodziców za miejsca opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.
Podstawa prawna planowanych do ogłoszenia konkursów	Art. 62 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.
Podmiot ogłaszający konkurs w ramach programu	MRPiPS
Czy organizacje pozarządowe będą mogły startować w planowanych konkursach?	<p>W przypadku ogłoszenia konkursu w ramach edycji Programu na 2018 r. organizacje pozarządowe będą brać w nim udział na takich samych warunkach jak inne uprawnione podmioty (wskazane w Programie). W związku z tym, że Program jest ogłaszany w cyklach (edycjach) rocznych, zakres podmiotowy Programu na kolejne lata nie jest jeszcze określony.</p> <p>W edycji w 2017 r. organizacje pozarządowe mogły ubiegać się o dofinansowanie na utrzymanie miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów oraz na tworzenie nowych miejsc opieki i ich utrzymanie.</p>
Czy organizacje pozarządowe będą mogły być partnerem w projektach realizowanych w ramach planowanych konkursów?	<p>W przypadku ogłoszenia konkursu w ramach edycji Programu na 2018 r. organizacje pozarządowe będą brać w nim udział na takich samych warunkach jak inne uprawnione podmioty (wskazane w Programie). W związku z tym, że Program jest ogłaszany w cyklach (edycjach) rocznych, zakres podmiotowy Programu na kolejne lata nie jest jeszcze określony.</p>

Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	
Podstawa prawna programu	Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.)
Cel główny	Celem programu jest wspieranie jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego w rozwoju systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, w tym zwiększenie dostępu do usług asystenta rodziny w gminie oraz do usług koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej na poziomie samorządu powiatu
Cele szczegółowe	Założeniem Programu jest stymulowanie podejmowania przez samorządy terytorialne odpowiednich szczebli (gmin i powiatów) działań, które będą służyły wspieraniu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, w celu zatrzymania w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub jak najszybszy powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w pieczy zastępczej, a także rozwój sieci koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w celu wspierania tempa procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej.
Podstawa prawna planowanych do ogłoszenia konkursów	Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.)
Podmiot ogłaszający konkurs w ramach programu	MRPiPS ogłasza konkurs oraz dokonuje ostatecznego podziału środków. Program ten jest realizowany we współpracy z Wojewodami, którzy są odpowiedzialni za podpisywanie umów z jst oraz kontrole i rozliczanie dotacji.
Czy organizacje pozarządowe będą mogły startować w planowanych konkursach?	Program jest przeznaczony dla jednostek samorządu terytorialnego, ale samorządy z pozyskanych środków mogą zlecać realizację tych zadań organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
Czy organizacje pozarządowe będą mogły być partnerem w projektach realizowanych w ramach planowanych konkursów?	Organizacje pozarządowe mogą realizować zadania własne gminy i powiatu na ich zlecenie.

Program wspierający rozwiązywanie problemu bezdomności	
Podstawa prawna programu	Art. 23 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.)
Cel główny	Zmniejszenie liczby osób zagrożonych bezdomnością i osób bezdomnych poprzez wspieranie działań nakierowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu bezdomności.
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie samodzielności osób bezdomnych poprzez system usług reintegracji społecznej i zawodowej. 2. Wzmocnienie i usprawnienie systemu interwencji, ochrony zdrowia i życia osób bezdomnych. 3. Zmiana standardów placówek świadczących usługi dla osób bezdomnych, tj.: ogrzewalni, noclegowni i schronisk dla bezdomnych.
Podstawa prawna planowanych do ogłoszenia konkursów	Art. 23 ust. 1 pkt 7a oraz art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.)
Podmiot ogłaszający konkurs w ramach programu	MRPiPS
Czy organizacje pozarządowe będą mogły startować w planowanych konkursach?	Tak Program skierowany jest wyłącznie do organizacji pozarządowych.
Czy organizacje pozarządowe będą mogły być partnerem w projektach realizowanych w ramach planowanych konkursów?	Tak

Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – nowy wymiar 2020	
Podstawa prawna programu	Art. 23 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.)
Cel główny	Włączanie i wzmocnianie uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym osób wykluczonych społecznie oraz rozwój systemu aktywnej integracji poprzez wsparcie jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych.
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objęcie osób, rodzin i ich członków zintegrowanymi lokalnymi działaniami pozwalającymi skorzystać z różnorodnego pakietu usług aktywizacyjnych dla uzyskania wzmocnienia ich indywidualnych kompetencji i umiejętności społecznych, zawodowych i edukacyjnych, 2. Umożliwienie osobom, rodzinom i ich członkom, będącym w trudnej sytuacji życiowej korzystania ze wspólnych dóbr, lokalnych usług społecznych oraz zasobów instytucjonalnych dostępnych w środowisku lokalnym, 3. Integrowanie młodzieży szczególnie ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym z lokalnym środowiskiem poprzez działania edukacyjno-integracyjne.
Podstawa prawna planowanych do ogłoszenia	Art. 23 ust. 1 pkt 7a oraz art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.)

konkursów	
Podmiot ogłaszający konkurs w ramach programu	MRPiPS
Czy organizacje pozarządowe będą mogły startować w planowanych konkursach?	Tak
Czy organizacje pozarządowe będą mogły być partnerem w projektach realizowanych w ramach planowanych konkursów?	Tak

Program „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”	
Podstawa prawna programu	Art. 23 ust. 1 pkt 7a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.)
Cel główny	Tworzenie warunków sprzyjających poprawie sytuacji życiowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, zwłaszcza osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo, a tym samym wzmocnienie i poszerzenie sieci wsparcia społecznego poprzez dofinansowanie samorządów gmin oraz podmiotów funkcjonujących w obszarze pomocy społecznej, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywizacja społeczna, psychiczna oraz fizyczna osób z zaburzeniami psychicznymi. 2. Zwiększenie różnorodności i poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. 3. Integracja osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin ze środowiskiem lokalnym. 4. Wsparcie dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.
Podstawa prawna planowanych do ogłoszenia konkursów	Art. 23 ust. 1 pkt 7a oraz art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.)
Podmiot ogłaszający konkurs w ramach programu	MRPiPS
Czy organizacje pozarządowe będą mogły startować w planowanych konkursach?	Tak
Czy organizacje pozarządowe będą mogły być partnerem w projektach realizowanych w ramach planowanych konkursów?	Tak, ale tylko udział merytoryczny, bez wkładu własnego.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020	
Podstawa prawna programu	Decyzja wykonawcza Komisji Europejskiej z dnia 3 grudnia 2014 r. nr C(2014)9290 zatwierdzająca program operacyjny do wsparcia z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym dotyczący wsparcia żywnościowego lub podstawowej pomocy materialnej w Polsce. Rozporządzenie PE i Rady nr 223/2014 w sprawie Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym (Dz. U. UE.L.2014.72.1).
Cel główny	Zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach w ramach środków towarzyszących
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja i koordynacja sieci dystrybucji pomocy żywnościowej składającej się z organizacji partnerskich regionalnych i lokalnych, zgodnie z zasadami PO PŻ; 2. Racjonalne zagospodarowanie artykułów spożywczych otrzymanych z IP oraz z innych źródeł, na potrzeby udzielania pomocy żywnościowej osobom najbardziej potrzebującym; 3. Przekazanie artykułów spożywczych osobom zakwalifikowanym do otrzymania pomocy żywnościowej zgodnie z zasadami PO PŻ; 4. Prowadzenie działań w ramach środków towarzyszących wśród osób najbardziej potrzebujących, zakwalifikowanych do objęcia pomocą żywnościową, mających na celu włączenie społeczne.
Podstawa prawna planowanych do ogłoszenia konkursów	Art. 134a pkt 5 i art. 134k ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.)
Podmiot ogłaszający konkurs w ramach programu	MRPiPS
Czy organizacje pozarządowe będą mogły startować w planowanych konkursach?	Tak, wyłącznie podmioty niedziałające dla osiągnięcia zysku
Czy organizacje pozarządowe będą mogły być partnerem w projektach realizowanych w ramach planowanych konkursów?	Konkurs nie dotyczy projektów realizowanych w partnerstwie

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	
Podstawa prawna programu	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (ustawa służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS,FS (...))
Cel główny	PO WER stanowi odpowiedź na wyzwania i jednocześnie instrument realizacji Strategii Europa 2020. Program uwzględnia długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki.
Cele szczegółowe	Program wspiera aktywizację osób młodych poniżej 30 roku życia pozostających bez zatrudnienia, szkolnictwo wyższe, innowacje

	<p>społeczne, mobilność i współpracę ponadnarodową, a także reformy w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, zdrowia i dobrego rządzenia.</p> <p>Obszary wsparcia to: osoby młode na rynku pracy, poprawa efektywności wybranych polityk publicznych, rozwój szkolnictwa wyższego, innowacje społeczne, rozwój współpracy ponadnarodowej, realizacja programów mobilności ponadnarodowej, wsparcie dla obszaru zdrowia.</p>
Podstawa prawna planowanych do ogłoszenia konkursów	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020
Podmiot ogłaszający konkurs w ramach programu	MRPiPS
Czy organizacje pozarządowe będą mogły startować w planowanych konkursach?	Tak, w zależności od kryteriów dostępu ustalonych dla danego konkursu.
Czy organizacje pozarządowe będą mogły być partnerem w projektach realizowanych w ramach planowanych konkursów?	Tak, w zależności od kryteriów dostępu ustalonych dla danego konkursu.
Informacje dodatkowe	<p>MRPiPS bierze udział we wdrażaniu PO WER w następujących obszarach*:</p> <p><u>Oś I Osoby młode na rynku pracy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Działanie 1.3 Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. <p>Celem szczegółowym działania jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET).</p> <p><u>Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Działanie 2.1 Równość szans mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym w dostępie do zatrudnienia, rozwoju kariery, godzenia życia zawodowego i prywatnego. <p>Celem szczegółowym działania jest opracowanie i wdrożenie spójnego systemu monitorowania równości szans płci, opracowanie i wdrożenie modelu współpracy międzysektorowej (pomiędzy administracją centralną, regionalną, lokalną oraz organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi) na rzecz równości szans płci, wzmocnienie stosowania zasady równości szans płci w dostępie do rozwoju kariery zawodowej i zatrudnienia, podniesienie kompetencji przedstawicieli podmiotów tworzących i prowadzących instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku

pracy.

Celem szczegółowym działania jest standaryzacja działań podejmowanych przez instytucje rynku pracy, profesjonalizacja kadr instytucji rynku pracy, poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji ich kluczowych pracowników, wyposażenie instytucji rynku pracy w zasoby informacyjne pozwalające zwiększyć efektywność ich funkcjonowania, zwiększenie zakresu i trafności oferty aktywizacyjnej wobec osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, utworzenie systemu monitorowania efektywności instytucji rynku pracy.

- Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna.

Celem szczegółowym działania jest wzmocnienie procesów monitorowania i ewaluacji polityki na rzecz włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa, wzmocnienie potencjału instytucji działających na rzecz włączenia społecznego.

- Działanie 2.6 Wysoka jakość polityki na rzecz włączenia społecznego i zawodowego osób z niepełnosprawnościami.

Celem szczegółowym działania jest zwiększenie zdolności podmiotów polityk publicznych do wdrażania postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, podniesienie jakości działań realizowanych przez publiczne i niepubliczne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych.

- Działanie 2.7 Zwiększenie szans na zatrudnienie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Celem szczegółowym działania jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób w szczególnym stopniu zagrożonych wykluczeniem społecznym.

- Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.

Celem szczegółowym działania jest podniesienie kompetencji przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i kadr systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, standaryzacja jakości usług asystenckich i opiekuńczych dla osób o różnym stopniu niesamodzielności, rozwój form mieszkalnictwa wspomaganego na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jako form zdeinstytucjonalizowanych.

- Działanie 2.9 Rozwój ekonomii społecznej.

Celem szczegółowym działania jest wzrost liczby podmiotów ekonomii społecznej korzystających ze zwrotnych instrumentów finansowych, wzmocnienie systemu wsparcia dla podmiotów ekonomii społecznej.

	<p><i>*Typy projektów, typy beneficjentów oraz grupy docelowe/ostateczni odbiorcy wsparcia wskazani są w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.</i></p> <p>Podstawowym trybem wyboru projektów do dofinansowania ze środków UE w latach 2014-2020 jest tryb konkursowy. Możliwość zastosowania trybu pozakonkursowego jest ograniczona i uzasadniona bezpośrednio w treści programu operacyjnego, zatwierdzonego przez KE.</p> <p>Wszystkie nabory prowadzone są na podstawie opracowywanych corocznie Rocznych Planów Działania, zawierających szczegółowe uwarunkowania, na podstawie których wybierane są następnie projekty do dofinansowania. Roczne Plany Działania zawierają kryteria dostępu, zatwierdzone przez Komitet Monitorujący PO WER, w oparciu o które MRPIPS ogłasza konkursy. Wobec powyższego, ostateczne warunki konkursów na dany rok są ustalane w oparciu o uchwały KM PO WER. Zatem, takie informacje jak np.: czy w danym naborze konkursowym będą mogły wziąć udział organizacje pozarządowe, jako beneficjenci i/lub jako partnerzy, ostateczna alokacja na te nabory, ostatecznie będą znane po zatwierdzeniu RPD na dany rok. W momencie opracowywania programu współpracy trwały prace nad przygotowaniem RPD na rok 2018.</p>
<p>Projekty realizowane przez MRPIPS</p>	<p>W ramach <i>Działania 2.9 Rozwój ekonomii społecznej</i> MRPIPS realizuje szereg projektów koncepcyjnych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt pt.: <i>Zintegrowany system monitorowania sektora ekonomii społecznej ma na celu stworzenie trwałego i kompleksowego systemu monitoringu sektora ekonomii społecznej.</i> W ramach projektu wypracowana zostanie kompleksowa koncepcja monitoringu i pozyskiwania danych dotyczących sektora ekonomii społecznej, a w oparciu o jej założenia powstanie ogólnopolski system monitoringu. Składać się na niego będzie metodologia gromadzenia, integracji i opracowywania danych o sektorze ekonomii społecznej, a także naliczone wskaźniki. Efekty zbudowanego systemu będą publicznie dostępne w postaci narzędzia informatycznego (serwisu internetowego). Narzędzie to będzie służyło użytkownikom do monitorowania sektora ekonomii społecznej na poziomie centralnym, regionalnym i lokalnym. 2. Projekt pt. <i>Zintegrowany system zapewnienia wysokiej jakości usług Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej</i> będzie miał na celu zapewnienie wysokiej jakości usług wsparcia ekonomii społecznej (animacji lokalnej, rozwoju ekonomii społecznej, wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych), świadczonych przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej na rzecz podmiotów ekonomii społecznej (RPD na 2016 rok). 3. Projekt pt. <i>System partycypacyjnego zarządzania sferą ekonomii społecznej</i> dotyczący stworzenia partycypacyjnego międzysektorowego forum przy ministrze właściwym ds. zabezpieczenia społecznego, zainicjowanego przez Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej jako przestrzeni dla

	<p>ogólnopolskiej współpracy oraz stworzenia partycypacyjnego mechanizmu oceny istniejących oraz wypracowywania propozycji nowych form i instrumentów wsparcia ekonomii społecznej.</p> <p>4. Planuje się rozpoczęcie realizacji projektu dot. budowy i rozwoju istniejących znaków jakości dla podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego wspierających rozwój ekonomii społecznej. Planowane działanie przyczyni się do realizacji założeń Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej w części dot. wdrażania i upowszechniania znaków jakości i innych programów promujących odpowiedzialne zachowania konsumentów oraz mających na celu budowanie pozytywnego wizerunku przedsiębiorczości społecznej i wskazywanie korzyści wynikających z zakupów w tym sektorze; a także wspierania oddolnych systemów znaków jakości i certyfikacji, zmierzających do poprawy jakości usług i produktów podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych oraz stworzenia znaku jakości „Gmina/powiat przyjazna/y ekonomii społecznej” na podstawie kryteriów wypracowanych przez władze publiczne i reprezentację sektora.</p> <p>W ramach Działania 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy MRPiPS realizuje projekt koncepcyjnych pn. Wsparcie realizacji badań panelowych osób w wieku 50 lat i więcej w międzynarodowym projekcie Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE). Celem projektu jest wyposażenie instytucji rynku pracy w zasoby informacyjne pozwalające zwiększyć efektywność wsparcia na rynku pracy osób w wieku 50+ z uwzględnieniem informacji m.in. o zdrowiu, aktywności zawodowej, kapitale ludzkim, sytuacji materialnej i sytuacji rodzinnej tej grupy osób. Projekt realizowany jest w partnerstwie z organizacją pozarządową.</p> <p>W ramach Działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna w MRPiPS od 2017 roku realizowany jest projekt pn. Krajowa Sieć Reintegracji - wzmocnienie instytucji zatrudnienia socjalnego w działaniach polityki społecznej wobec wykluczenia społecznego. Celem projektu jest wprowadzenie w obszarze reintegracji społecznej i zawodowej nowego profilu usług reintegracyjnych wzmocnionego problematyką podnoszenia wartości społecznych i kwalifikacji zawodowych, za pomocą krajowej sieci współpracy pomiotów zatrudnienia socjalnego, instytucji pomocy społecznej, instytucji rynku pracy i organizacji pozarządowych. W działaniach projektu uczestniczyć będą m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony zdrowia, edukacji, kultury, sportu.</p>
<p>Gwarancje dla młodzieży</p>	<p>Gwarancje dla młodzieży to skierowany do państw członkowskich Unii Europejskiej postulat zapewnienia młodym ludziom w wieku do 25 lat - którzy nie mają zatrudnienia, ani nie uczestniczą w kształceniu lub szkoleniu - dobrej jakości oferty zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu w ciągu 4 miesięcy od zakończenia kształcenia formalnego lub utraty pracy. Przedstawiony został on</p>

	<p>w zaleceniu Rady Europejskiej w sprawie ustanowienia Gwarancji dla młodzieży (2013 C 120/01), w dniu 22 kwietnia 2013 r.</p> <p>Podstawowym elementem realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce, która ma miejsce od 1 stycznia 2014 roku, było skrócenie w maju 2014 r. czasu, w którym publiczne służby zatrudnienia zobowiązane są do przedstawienia oferty pracy lub działań aktywizacyjnych osobie do 25 roku życia z 6 do 4 miesięcy.</p> <p>Realizacja Gwarancji dla młodzieży w Polsce opiera się na funkcjonowaniu 4 podstawowych filarów wsparcia dla niepracujących, nieuczących się i nieszkolących się młodych osób:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) urzędów pracy (szeroki wachlarz form aktywizacji zawodowej, podnoszenia kompetencji, wspierania przedsiębiorczości oraz zachęt zatrudnieniowych dla pracodawców – więcej na ten temat w III części materiału), 2) Ochotniczych Hufców Pracy (działania edukacyjne i wychowawcze jednostek OHP oraz projekty aktywizacji zawodowej), 3) projektów wyłanianych w konkursach na szczeblu centralnym i regionalnym (projekty wyłania na szczeblu centralnym Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a na poziomie regionalnym wojewódzkie urzędy pracy), 4) programu pożyczkowego „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie” realizowanego przez Bank Gospodarstw Krajowego. <p>Gwarancje dla młodzieży finansowane są ze środków krajowych (Fundusz Pracy) oraz unijnych (Europejski Fundusz Społeczny oraz „Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych” – dodatkowe środki europejskie na wsparcie regionów o najwyższej stopie bezrobocia młodzieży).</p> <p>We wrześniu 2015 r. podjęta została decyzja, iż od początku 2016 r. Gwarancje dla młodzieży w Polsce rozszerzone zostają na wszystkie młode osoby do 30 roku życia.</p>
<p>Młodzież Solidarna w Działaniu</p>	<p>Program „Młodzież Solidarna w Działaniu”, wdrażany w ramach działania 1.4. Młodzież solidarna w działaniu POWER, nakierowany jest na wspieranie rozwoju kompetencji społecznych młodych ludzi zwiększających ich szanse na rynku pracy poprzez kształtowanie postaw prospołecznych, w tym wspieranie inicjatyw młodzieżowych we współpracy w podmiotami ekonomii społecznej.</p> <p>W 2018 r. zostanie ogłoszony konkurs o puli 20 mln PLN na projekty organizacji III sektora uwzględniające przede wszystkim działania skierowane do młodych osób do 29 roku życia, które dotąd nie były aktywne lub też tylko w małym stopniu angażowały się w aktywności inne niż obowiązkowe.</p> <p>Wsparcie będzie nakierowane m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działalność w organizacjach pozarządowych na rzecz wspólnot lokalnych, • działalność w podmiotach reprezentujących młodzież, • działalność młodzieży w centrach młodzieżowych, funkcjonujących na bazie podmiotów będących Beneficjentami konkursu, itp., zapewniających wsparcie lokalowe, doradcze, szkoleniowe młodzieży, młodzieżowych organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych, • wolontariat.

	Program realizowany jest w ramach pakietu działań „Młodzież Solidarna w Działaniu”, wskazanego wśród projektów strategicznych w ramach kierunku działania 3. Rozwój kapitału społecznego w obszarze „Kapitał ludzki i społeczny” Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.
--	---

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej	
Podstawa prawna programu	Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. poz. 712, z późn. zm.).
Cel główny	Do roku 2020 podmioty ekonomii społecznej staną się ważnym elementem aktywizacji osób w trudnej sytuacji na rynku pracy oraz dostarczycielem usług użyteczności publicznej działającymi we wspólnotach samorządowych.
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odpowiedzialna wspólnota. Wzmocnienie roli podmiotów ekonomii społecznej we wspólnotach samorządowych. 2. Otoczenie. Powstanie i utrzymanie 35 tysięcy miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych. 3. Przywództwo. Poprawienie mechanizmów zarządzania i koordynacji w obszarze polityki wspierania ekonomii społecznej. 4. Kompetencje. Wzrost kompetencji w obszarze ekonomii społecznej w społeczeństwie.
Podstawa prawna planowanych do ogłoszenia konkursów	Działania wskazane w Programie finansowane są z różnych źródeł, np. Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój Działanie 2.9.
Podmiot ogłaszający konkurs w ramach programu	Nie dotyczy. Działania wskazane w Programie finansowane są z różnych źródeł np. PO WER.
Czy organizacje pozarządowe będą mogły startować w planowanych konkursach?	Tak, w zależności od źródła finansowania
Czy organizacje pozarządowe będą mogły być partnerem w projektach realizowanych w ramach planowanych konkursów?	Tak, w zależności od źródła finansowania.

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”	
Podstawa prawna programu	Art. 12 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860)
Cel główny	Umożliwienie rzeczywistej i pełnej integracji społecznej osób niepełnosprawnych oraz wsparcie psychologiczne, społeczne, funkcjonalne i ekonomiczne ich rodzin.
Cele szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie dostępu do wszechstronnej opieki nad kobietą w okresie ciąży (w tym powikłanej), porodu i połogu; 2. Rozwój wsparcia środowiskowego dla matek z małoletnimi

	<p>dziećmi i kobiet w ciąży;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Zagwarantowanie wsparcia rodzin i dzieci z wadą letalną; 4. Zapewnienie interdyscyplinarnego wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, umożliwiającego objęcie specjalistyczną opieką dziecka oraz jego rodziny; 5. Utworzenie ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych; 6. Podniesienie jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej oraz zwiększenie efektywności i dostępności do rehabilitacji dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, powstałych w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie porodu; 7. Wsparcie członków rodziny w opiece nad osobą niepełnosprawną poprzez możliwość uzyskania pomocy w formie opieki wytchnieniowej; 8. Wsparcie rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych w realizacji codziennych obowiązków domowych; 9. Zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne; 10. Tworzenie i rozwój mieszkalnictwa chronionego oraz wspomagane na rzecz osób niepełnosprawnych; 11. Wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez rozwój sieci samorządowych placówek działających na rzecz osiągania przez te osoby samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym; 12. Wsparcie rodziców i opiekunów dzieci i osób niepełnosprawnych w podejmowaniu i utrzymywaniu aktywności zawodowej; 13. Umożliwienie opiekunom osób niepełnosprawnych łączenia pracy ze sprawowaniem opieki nad osobą niepełnosprawną; 14. Wsparcie opiekunów pracujących w przypadku choroby dziecka niepełnosprawnego; 15. Wzmocnienie profilaktycznego aspektu zadań asystenta rodziny; 16. Zapewnienie informacji o dostępnych formach wsparcia dla rodzin, osób niepełnosprawnych i ich opiekunów; 17. Promowanie wartości rodzinnych w społeczności lokalnej; 18. Aktywizacja organizacji pozarządowych w budowie systemu wsparcia dziecka i rodziny; 19. Aktywizacja i wsparcie samorządów w wypełnianiu zadań własnych na rzecz osób niepełnosprawnych; 20. Tworzenie prawa odpowiadającego potrzebom osób niepełnosprawnych i ich rodzinom.
Podstawa prawna planowanych do ogłoszenia konkursów	m.in. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
Podmiot ogłaszający konkurs w ramach programu	W zależności od źródła finansowania, m.in. MRPiPS.
Czy organizacje pozarządowe będą mogły realizować działania w ramach programu?	<p>W Programie podmioty zaliczane do trzeciego sektora wskazano wprost jako realizatorów w następujących działaniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4.3. Zwiększenie dostępności mieszkań dla rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne – mieszkania na wynajem o umiarkowanym czynszu wybudowane w ramach

	<p>bezwrotnego dofinansowania ze środków budżetu państwa społecznego budownictwa czynszowego (organizacje pożytku publicznego)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4.6. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach na potrzeby mieszkalnictwa wspomaganego, w tym chronionego dla osób niepełnosprawnych (organizacje pożytku publicznego) • 4.7. Tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych (organizacje pozarządowe) • 6.2. Spółdzielczość socjalna na rzecz opiekunów osób z niepełnosprawnością oraz ich rodzin (organizacje pozarządowe oraz podmioty o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, inne podmioty ekonomii społecznej; Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej)
--	---

Karta Dużej Rodziny	
Rodzaj współpracy z organizacjami pozarządowymi	Współpraca MRPiPS z organizacją pozarządową zawierającą z firmami i instytucjami umowy ws. przyznawania uprawnień rodzinom wielodzietnym na podstawie Karty Dużej Rodziny. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej może zlecić, w drodze konkursu ofert, organizacji pozarządowej realizację zadania polegającego na pozyskiwaniu partnerów Karty Dużej Rodziny. Organizacja pozarządowa prowadzi negocjacje z firmami i instytucjami, zawiera z nimi umowy, wprowadza ich dane do wykazu partnerów KDR.
Cel główny	Poszerzenie kręgu podmiotów oferujących uprawnienia posiadaczom Karty Dużej Rodziny. Uprawnienia te są związane z prowadzeniem gospodarstwa domowego i wychowaniem dzieci.
Cele szczegółowe	Zwiększenie liczby partnerów oferujących uprawnienia rodzinom wielodzietnym na podstawie Karty Dużej Rodziny, zwiększenie liczby partnerów w mniejszych miejscowościach, pozyskanie partnerów strategicznych (partnerów unikatowych na skalę kraju lub świadczących usługi w znaczącej liczbie punktów w całym kraju lub wyróżniających się znaczeniem bądź wielkością wśród podmiotów z danej branży
Podstawa prawna współpracy	Art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 4 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny – minister do spraw rodziny może zlecić, w drodze konkursu ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zawieranie umów, o których mowa w ust. 1, organizacjom pozarządowym prowadzącym przez okres co najmniej 3 lat działalność na rzecz rodzin wielodzietnych, mającym co najmniej jedną terenową jednostkę organizacyjną w każdym województwie.
Planowana wysokość środków przeznaczonych na działanie	Do 1,5 mln zł roczne na realizację zadania pozyskiwania partnerów Karty Dużej Rodziny (KDR) przez organizację pozarządową wyłonioną w drodze konkursu. Planuje się ogłoszenie konkursu na

	organizację pozyskującą partnerów KDR w roku 2018. Na realizację zadania pozyskiwania partnerów KDR przez organizację pozarządową w 2017 r. przeznaczono kwotę 1,5 mln zł.
Podstawa prawna planowanych do ogłoszenia konkursów	Art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 4 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny – minister do spraw rodziny może zlecić, w drodze konkursu ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zawieranie umów, o których mowa w ust. 1, organizacjom pozarządowym prowadzącym przez okres co najmniej 3 lat działalności na rzecz rodzin wielodzietnych, mającym co najmniej jedną terenową jednostkę organizacyjną w każdym województwie.
Podmiot ogłaszający konkurs w ramach programu	MRPiPS
Czy organizacje pozarządowe będą mogły startować w planowanych konkursach?	W przypadku zlecenia organizacji pozarządowej zadania pozyskiwania partnerów KDR, w konkursie - w drodze konkursu ofert - będą mogły startować organizacje pozarządowe.
Czy organizacje pozarządowe będą mogły być partnerem w projektach realizowanych w ramach planowanych konkursów?	Organizacja pozarządowa będzie mogła być realizatorem zadania zleconego w ramach konkursu ofert, jeśli zostanie podjęta decyzja o ogłoszeniu konkursu.

IX. Ciała opiniodawczo-doradcze i pomocnicze oraz zespoły Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

W latach 2018-2020 funkcjonować będą następujące ciała opiniodawczo-doradcze i pomocnicze oraz zespoły⁷:

1. Rada do spraw Polityki Senioralnej
2. Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej
3. Komitet Akredytacyjny do spraw systemu akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej
4. Rada Konsultacyjna do spraw realizacji rządowego Programu „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50 +”
5. Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych
6. Polska Rada Języka Migowego
7. Rada Zatrudnienia Socjalnego
8. Rada Pomocy Społecznej
9. Rada Rynku Pracy
10. Zespół do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych
11. Zespół do spraw Opracowania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób Niepełnosprawnych i Członków ich Rodzin
12. Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
13. Zespół Doradczy do spraw Wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Rada do spraw Polityki Senioralnej			
Podstawa prawna	Zarządzenie nr 9 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie powołania Rady do spraw Polityki Senioralnej (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 9).		
Zakres działalności	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowywanie kierunków działań adresowanych na rzecz osób starszych w Polsce; 2. Inicjowanie, wspieranie i promowanie rozwiązań z zakresu polityki społecznej na rzecz osób starszych; 3. Przedstawianie Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej propozycji rozwiązań na rzecz rozwoju systemu wsparcia osób starszych. <p>W tym także monitorowanie działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach Programu ASOS.</p>		
Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Rady	ok. 10 osób		
Częstotliwość posiedzeń	Rada obraduje na posiedzeniach, które odbywają się nie rzadziej niż	Podstawa prawna	Zarządzenie nr 9 Ministra Rodziny, Pracy i Polityki

⁷ Zakres działalności wskazanych ciał i zespołów może ulec zmianie w okresie realizacji Programu współpracy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2018 – 2020. Zmiany te nie powodują konieczności aktualizacji Programu.

	cztery razy w ciągu roku kalendarzowego.		Spółecznej z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie powołania Rady do spraw Polityki Senioralnej (Dz. Urz. Min. Rodz. Prac. i Pol. Społ. poz. 9).
Funkcjonujące zespoły/grupy	Zespół ds. opracowania polityki społecznej wobec osób starszych		

Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej	
Podstawa prawna	Zarządzenie Nr 7 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie powołania Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej
Zakres działalności	<p>Komitet ma na celu zapewnianie spójności działań w sferze publicznej w obszarze ekonomii społecznej.</p> <p>Do zadań Komitetu należy w szczególności:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) udział w koordynacji działań w zakresie rozwoju ekonomii społecznej na poziomie krajowym; 2) rekomendowanie decyzji o charakterze strategicznym w zakresie realizacji Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, zwanego dalej „KPRES”, m. in. w oparciu o coroczne raporty o stanie ekonomii społecznej oraz przeglądy śródkresowe KPRES; 3) opiniowanie corocznych raportów z realizacji KPRES i o stanie ekonomii społecznej w Rzeczypospolitej Polskiej, przygotowywanych przez Departament Ekonomii Społecznej i Pożytku Publicznego w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej; 4) kreowanie i monitorowanie działań podejmowanych na rzecz projektów innowacyjnych oraz badań naukowych w zakresie ekonomii społecznej; 5) inicjowanie zmian, nadzorowanie realizacji, monitorowanie oraz udział w okresowych ewaluacjach rezultatów wdrażania KPRES; 6) opiniowanie i rekomendowanie propozycji rozwiązań strategicznych, programowych, legislacyjnych, finansowych i edukacyjnych dotyczących działań w sferze publicznej w obszarze ekonomii społecznej; 7) dokonywanie przeglądów stanu realizacji zapisów strategii i programów rozwoju oraz wydawanie opinii o koniecznych modyfikacjach strategii lub programów rozwoju w odniesieniu do ekonomii społecznej; 8) rekomendowanie kandydatów na przedstawicieli sektora ekonomii społecznej m. in. Do ciał konsultacyjnych i monitorujących w ramach programów operacyjnych i programów rozwoju; 9) współpraca z regionalnymi komitetami rozwoju ekonomii społecznej.
Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Rady	<ul style="list-style-type: none"> • ośmiu przedstawicieli sektora ekonomii społecznej (Rada Działalności Pożytku Publicznego – 1 osoba, Krajowa Rada Spółdzielcza – 1 osoba, Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych – 2 osoby, samorządowe organizacje banków i instytucji finansowych – 2 osoby, szkoły wyższe realizujące programy edukacyjne zawierające zagadnienia dotyczące ekonomii społecznej – 2 osoby • dziesięciu przedstawicieli sektora ekonomii społecznej wybieranych spośród zgłoszeń co najmniej 10 organizacji pozarządowych lub podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności

	pożytku publicznego i o wolontariacie lub osoby prawnej nie działającej w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczającej całość dochodu na realizację celów statutowych, zrzeszającej co najmniej 10 organizacji pozarządowych lub podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 przywołanej ustawy lub spółdzielni, o których mowa w ustawie z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1560, późn. zm.).		
Częstotliwość posiedzeń	W zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na pół roku.	Podstawa prawna	Zarządzenie Nr 7 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie powołania Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej
Funkcjonujące zespoły/grupy	Stale grupy tematyczne ds.: 1. strategicznych i programowych; 2. prawnych; 3. finansowych; 4. edukacyjnych; 5. monitorowania i ewaluacji.		

Komitet Akredytacyjny do spraw systemu akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej	
Podstawa prawna	Zarządzenie nr 13 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie powołania Komitetu Akredytacyjnego do spraw systemu akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej
Zakres działalności	Do zadań Komitetu należy w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1. określanie zasad i warunków realizacji procedury akredytacji oraz zakresu standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej; 2. monitoring zasad funkcjonowania procedury akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej; 3. proponowanie tematyki badań i ekspertyz związanych z realizacją zadań Komitetu; 4. inicjowanie zewnętrznych konsultacji zasad i warunków realizacji procedury akredytacji oraz zakresu standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej; 5. udział w planowaniu działań promocyjnych oraz informacyjnych związanych z procedurą akredytacji oraz standardami usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej; 6. analizowanie i opiniowanie rocznych sprawozdań z realizacji systemu akredytacji; 7. przedkładanie Ministrowi propozycji zmian w procedurze oraz w treści standardów w celu aktualizacji funkcjonowania systemu akredytacji. 8. analiza raportów z audytów przeprowadzanych w instytucjach wsparcia ekonomii społecznej w ramach procesu akredytacji i przedkładanie na tej podstawie Ministrowi rekomendacji dotyczących potwierdzenia spełnienia standardów w poszczególnych przypadkach.

Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Zespołu	pięciu przedstawicieli sektora ekonomii społecznej, wyznaczonych po jednym przez: Radę Działalności Pożytku Publicznego, Stałą Konferencję Ekonomii Społecznej, Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych, Ogólnopolski Związek Pracodawców Zakładów Aktywności Zawodowej i Innych Przedsiębiorstw Społecznych, Konwent Centrów i Klubów Integracji Społecznej		
Częstotliwość posiedzeń	Co najmniej raz na pół roku	Podstawa prawna	Zarządzenie nr 13 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie powołania Komitetu Akredytacyjnego do spraw systemu akredytacji oraz standardów usług i działania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej
Informacje dodatkowe	Komitet może powoływać grupy robocze składające się z wybranych jego członków.		

Rada Konsultacyjna do spraw realizacji rządowego Programu „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50 +”			
Podstawa prawna	Rada Konsultacyjna powołana została Zarządzeniem Nr 39 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2014 r.		
Zakres działalności	<p>Do zadań członków Rady Konsultacyjnej należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. monitorowanie realizacji Rządowego Programu „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”; 2. zgłaszanie propozycji zmian Programu „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”. <p>Rada, opiniując działania i dokumenty oraz zgłaszając propozycje zmian, bierze pod uwagę następujące zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) zdrowia – w zakresie aktywności zawodowej; b) uczenia się przez całe życie – w zakresie utrzymania zatrudnienia osób w wieku 50+; c) rynku pracy i zabezpieczenia społecznego; d) wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy. 		
Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Rady	12 osób		
Częstotliwość posiedzeń	Posiedzenia zwoływane są w zależności od potrzeb. Do tej pory odbyło się jedno posiedzenie.	Podstawa prawna	Zarządzenie Nr 39 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 grudnia 2014 r.

Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych			
Podstawa prawna	Art.42 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2016 r.poz.2046, z późn. zm.)		
Zakres działalności	<p>Do zakresu działania Rady należy przedstawianie Pełnomocników:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Propozycji przedsięwzięć zmierzających do integracji osób niepełnosprawnych; 2. Propozycji rozwiązań w zakresie zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych, wynikających z niepełnosprawności; 3. Opinii do projektów aktów prawnych mających lub mogących mieć wpływ na sytuację osób niepełnosprawnych; 4. Opinii do rządowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz informacji o ich realizacji; 5. Opinii w sprawach standardów dotyczących realizacji zadań określonych w ustawie. <p>Rada VII kadencji została powołana przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dnia 18 maja 2017 r., a 7 czerwca 2017 roku odbyło się I posiedzenie Rady . Kadencja Rady trwa 4 lata.</p>		
Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Rady	27 członków (4 organizacje pracodawców 3 organizacje związkowe i 20 organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych).		
Częstotliwość posiedzeń	Posiedzenia Rady odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał	Podstawa prawna	Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 października 2016 r. w sprawie Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Polska Rada Języka Migowego	
Podstawa prawna	art. 19 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2011 r. poz. 1243, z późn. zm.).
Zakres działalności	<p>Do zadań Rady należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalanie rekomendacji w celu prawidłowego stosowania komunikacji migowej; 2. Upowszechnianie i promowanie wiedzy o języku migowym poprzez wspieranie inicjatyw promujących rozwiązania na rzecz osób uprawnionych i upowszechniających rozwiązania wspierające komunikowanie się; 3. Sporządzanie opinii o funkcjonowaniu przepisów ustawy, opiniowanie projektów dokumentów rządowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania osób uprawnionych; 4. Wskazywanie propozycji rozwiązań wpływających na funkcjonowanie osób uprawnionych, w tym związanych ze stosowaniem PJM, SJM i SKOBN.

	PRJM liczy 17 członków, w tym Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.		
Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Rady	9		
Częstotliwość posiedzeń	co najmniej raz na pół roku	Podstawa prawna	art. 22 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się.

Rada Zatrudnienia Socjalnego			
Podstawa prawna	Art.18d ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1828) Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 maja 2016 r. w sprawie Rady Zatrudnienia Socjalnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 733).		
Zakres działalności	Rada Zatrudnienia Socjalnego została powołana w 2016 r. i działa przy ministrze właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego. Członkowie Rady reprezentują wojewodów, podmioty zatrudnienia socjalnego oraz organizacje społeczne i zawodowe. Są powołani na trzyletnią kadencję. Do zakresu działania Rady należy: <ol style="list-style-type: none"> 1. opiniowanie projektów aktów prawnych oraz inicjowanie zmian przepisów prawa w zakresie zatrudnienia socjalnego; 2. przygotowywanie ekspertyz dotyczących wybranych obszarów zatrudnienia socjalnego; 3. przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego okresowych informacji o swojej działalności; 4. przyjmowanie i opiniowanie dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego wniosków o nagrody specjalne za wybitne osiągnięcia w zakresie zatrudnienia socjalnego. 		
Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Rady	8		
Częstotliwość posiedzeń	Raz na kwartał	Podstawa prawna	§ 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 maja 2016 r. w sprawie Rady Zatrudnienia Socjalnego.
Funkcjonujące zespoły/grupy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zespół ds. finansowania podmiotów zatrudnienia socjalnego; 2. Zespół ds. zmian w ustawie; 3. Zespół ds. projektów. 		

Rada Pomocy Społecznej			
Podstawa prawna	Art. 124 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1769, z późn. zm.). Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie Rady Pomocy Społecznej (Dz.U. poz. 2859).		
Zakres działalności	Do zakresu działania Rady należy: <ol style="list-style-type: none"> 1. opiniowanie projektów aktów prawnych oraz inicjowanie zmian przepisów prawa w zakresie pomocy społecznej, 2. przygotowywanie ekspertyz dotyczących wybranych obszarów pomocy społecznej, 3. przedstawianie ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego okresowych informacji o swojej działalności, 4. przyjmowanie i opiniowanie dla ministra wniosków o nagrody specjalne za wybitne osiągnięcia w zakresie pomocy społecznej. 		
Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Rady	3		
Częstotliwość posiedzeń	Raz na kwartał	Podstawa prawna	§ 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie Rady Pomocy Społecznej (Dz.U. poz. 2859)

Rada Rynku Pracy	
Podstawa prawna	Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
Zakres działalności	<ol style="list-style-type: none"> 1. inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich; 2. opiniowanie projektu Krajowego Planu Działań oraz okresowych sprawozdań z jego realizacji; 3. opiniowanie przedłożonych przez ministra właściwego do spraw pracy priorytetów, wzoru podziału środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego i planu ich wydatkowania; 4. ustalanie w układzie branżowym i regionalnym dodatkowych priorytetów wydatkowania środków z rezerwy KFS oraz decydowanie o przeznaczeniu tych środków zgodnie z przyjętymi priorytetami; 5. opiniowanie rocznych sprawozdań z działalności Funduszu Pracy, a także ocena racjonalności gospodarki środkami tego funduszu; 6. realizacja zadań określonych w przepisach o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy; 7. opiniowanie projektów ustaw dotyczących promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.
Liczba przedstawicieli organizacji	Brak. W posiedzeniach Rady Rynku Pracy uczestniczy stały przedstawiciel organizacji pozarządowych.

pozarządowych wchodzących w skład Rady			
Częstotliwość posiedzeń	co najmniej raz na kwartał.	Podstawa prawna	Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie rady rynku pracy

Zespół do spraw wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych			
Podstawa prawna	Zarządzenie nr 26 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2013 r. (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 36 oraz z 2017 r. poz. 24).		
Zakres działalności	Do zadań Zespołu należy: <ol style="list-style-type: none"> 1. Wymiana informacji w sprawie działań związanych z wdrażaniem postanowień Konwencji. 2. Wymiana informacji na temat planowanych zmian rozwiązań prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych lub mogących mieć wpływ na ich sytuację. 3. Współdziałanie w sprawie przygotowania sprawozdań Rady Ministrów, o których mowa w art. 35 Konwencji, dotyczących realizacji wynikających z niej zobowiązań. 		
Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Zespołu	Nie dotyczy		
Częstotliwość posiedzeń	Co najmniej raz na kwartał	Podstawa prawna	§ 4 ust. 4 Zarządzenia nr 26 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2013 r. (Dz. Urz. z 2016 r. poz. 36 oraz z 2017 r. poz. 24)
Informacje dodatkowe	W skład Zespołu nie wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych, ale zgodnie z § 4 ust. 4 Zarządzenia w posiedzeniach Zespołu mogą uczestniczyć inne osoby niż członkowie Zespołu, w szczególności reprezentujące inne komórki organizacyjne Ministerstwa lub organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, zaproszone przez Przewodniczącego Zespołu.		

Zespół do spraw Opracowania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób Niepełnosprawnych i Członków ich Rodzin	
Podstawa prawna	Zarządzenie nr 89 Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie Zespołu do spraw Opracowania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób Niepełnosprawnych i Członków ich Rodzin (M. P. poz. 850).
Zakres działalności	Do zadań Zespołu należy opracowanie: <ol style="list-style-type: none"> 1. Analizy aktualnej sytuacji osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do edukacji, kultury, zatrudnienia oraz

	<p>świadczeń zdrowotnych;</p> <p>2. Kompleksowych rozwiązań w zakresie poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin z uwzględnieniem postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169);</p> <p>3. Propozycji rozwiązań legislacyjnych i systemowych mających na celu poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin</p>		
Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Zespołu	<p>W skład Zespołu wchodzi jako członkowie przedstawiciele dwunastu ministerstw oraz czternastu przedstawicieli różnych urzędów i instytucji, które uczestniczą w Zespole na prawach członka.</p> <p>Przewodniczący może zapraszać do udziału w pracach Zespołu, z głosem doradczym, osoby niebędące członkami Zespołu, w szczególności ekspertów, przedstawicieli innych organów administracji rządowej, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zajmujących się problematyką dotyczącą osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin oraz innych podmiotów, właściwych w sprawach będących przedmiotem prac Zespołu.</p>		
Częstotliwość posiedzeń	Posiedzenia Zespołu, z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej trzech członków Zespołu, zwołuje przewodniczący, a w razie jego nieobecności pierwszy albo drugi zastępca przewodniczącego.	Podstawa prawna	§ 4 ust. 2 zarządzenia nr 89 Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2016 r. w sprawie Zespołu do spraw Opracowania Rozwiązań w zakresie Poprawy Sytuacji Osób Niepełnosprawnych i Członków ich Rodzin (M. P. poz. 850)

Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	
Podstawa prawna	Art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390). Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Dz. U. poz. 146).
Zakres działalności	Do zadań Zespołu należy: <ol style="list-style-type: none"> 1. inicjowanie i wspieranie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie; 2. monitorowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; 3. wyrażanie opinii w sprawach stosowania ustawy oraz inicjowanie zmian przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; 4. wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; 5. wyrażanie opinii w sprawach zadań publicznych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w sprawach zlecenia tych

	zadań; 6. opracowanie standardów pomocy ofiarom przemocy w rodzinie i pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie; 7. tworzenie, we współpracy z podmiotami, mechanizmów informowania o standardach udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie i pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie; 8. upowszechnianie wyników monitoringu działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.		
Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Zespołu	10 osób		
Częstotliwość posiedzeń	nie rzadziej niż raz na pół roku	Podstawa prawna	Art. 10c ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zespół Doradczy do spraw Wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020			
Podstawa prawna	Zarządzenie Nr 2 Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie powołania Zespołu Doradczego do spraw Wdrażania Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (Dz. Urz. MRPiPS poz. 2).		
Zakres działalności	Do zadań Zespołu należy: <ol style="list-style-type: none"> 1) rekomendowanie zmian dotyczących alokacji środków na poszczególne zadania w ramach PO PŻ; 2) wydawanie opinii w zakresie poziomu kryteriów dochodowych na dany podprogram; 3) okresowe monitorowanie postępu w zakresie realizacji PO PŻ; 4) monitorowanie realizacji zasady komplementarności PO PŻ i programów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich; 5) analizowanie rocznych i końcowych sprawozdań z realizacji PO PŻ i ich opiniowanie; 6) przedkładanie propozycji zmian oraz opiniowanie zmian w PO PŻ zaproponowanych przez Instytucję Zarządzającą, w tym dotyczących szczegółowych wytycznych obowiązujących w PO PŻ 		
Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych wchodzących w skład Zespołu	14		
Częstotliwość posiedzeń	przynajmniej 2 razy w roku	Podstawa prawna	§ 6 ust. 1 zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej Nr 2 z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie powołania Zespołu Doradczego do spraw Wdrażania Programu

			Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (Dz.U. MRPiPS p. z 2015r. poz. 2)
Grupy funkcjonujące w ramach Zespołu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grupa ds. komplementarności z EFS 2. Grupa ds. Wytycznych 		

X. Szczegółowy opis jednostek organizacyjnych i podległych Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej lub przez niego nadzorowanych współpracujących z organizacjami pozarządowymi.

Zgodnie z obwieszczeniem MRPiPS z dnia 19 października 2016 r. (MP. poz. 1015) Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podlega, lub jest przez niego nadzorowanych, 10 jednostek.

Jednostkami, które w największym stopniu współpracują z organizacjami pozarządowymi są:

Ochotnicze Hufce Pracy (OHP) – to państwowa jednostka budżetowa, wyspecjalizowana, w działaniach na rzecz młodzieży, w szczególności młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, a także bezrobotnych do 25 roku życia. Jako instytucja nadzorowana przez ministra właściwego do spraw pracy, Ochotnicze Hufce Pracy realizują zadania państwa w obszarze polityki społecznej w zakresie zatrudnienia, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i marginalizacji młodego pokolenia oraz jego kształcenia i wychowania. Ochotnicze Hufce Pracy stanowią uzupełniające ogniwo w systemie wychowania, resocjalizacji i reedukacji młodzieży, która wypadła z powszechnego systemu edukacji.

Do najważniejszych zadań realizowanych przez Ochotnicze Hufce Pracy należy wspomaganie systemu oświaty poprzez aktywizację społeczną, zawodową i ekonomiczną młodzieży, podejmowanie działań zmierzających do podwyższania jej kwalifikacji zawodowych lub przekwalifikowania, wspieranie inicjatyw służących przeciwdziałaniu bezrobociu i wychowaniu w procesie pracy, w tym organizowanie zatrudnienia oraz organizowanie międzynarodowej współpracy młodzieży.

Jednostki organizacyjne Ochotniczych Hufców Pracy dzielą się na:

- jednostki administracyjne: Komenda Główna oraz 16 Wojewódzkich Komend;
- jednostki o charakterze opiekuńczo-wychowawczym: Centra Kształcenia i Wychowania, Ośrodki Szkolenia i Wychowania, Hufce Pracy oraz Środowiskowe Hufce Pracy;
- jednostki realizujące zadania na rzecz rynku pracy: Centra Edukacji i Pracy Młodzieży oraz koordynowane przez nie: Młodzieżowe Biura Pracy, Mobilne Centra Informacji Zawodowej, Młodzieżowe Centra Kariery, Punkty Pośrednictwa Pracy i Ośrodki Szkolenia Zawodowego, w tym jednostki funkcjonujące w ramach utrzymania rezultatów projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego „OHP jako realizator usług rynku pracy”;
- jednostki szkoleniowe: Ośrodki Szkolenia Zawodowego (powstałe na bazie zlikwidowanych Ośrodków Centralnego Szkolenia Maszynistów) oraz Rejonowe Ośrodki Szkolenia Zawodowego Młodzieży.

Współpracę Ochotniczych Hufców Pracy z organizacjami pozarządowymi można podzielić na trzy szczeble: centralny, wojewódzki i lokalny.

OHP współpracuje z organizacjami pozarządowymi realizując własne zadania odpowiednio do zakresu działań przypisanych poszczególnym jednostkom organizacyjnym.

Przedmiotem współpracy OHP z organizacjami pozarządowymi jest przede wszystkim wspólna realizacja działań na rzecz edukacji młodzieży, promocji zatrudnienia, aktywizacji zawodowej i społecznej młodzieży, upowszechniania działalności kulturalnej i sportowej oraz poprawy sytuacji społecznej młodzieży. Celem zawieranych porozumień jest także krzewienie idei tolerancji i integracji,

zapobieganie zagrożeniom patologicznym oraz kształtowanie wśród młodzieży właściwych postaw obywatelskich.

Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego – instytucja powołana i podległa Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Podstawową działalnością Centrum jest tworzenie warunków służących mediacji i doradztwu w zapobieganiu, łagodzeniu i rozwiązywaniu konfliktów społecznych oraz wspieranie instytucji porozumienia społecznego. W szczególności do zadań Centrum należy realizacja zleconych przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zadań szkoleniowych, badawczo-informacyjnych, wydawniczych i publikacyjnych oraz innych zadań na rzecz partnerstwa i dialogu społecznego.

W ramach działań podejmowanych na rzecz organizacji pozarządowych Centrum prowadzi działalność informacyjną m. in. poprzez organizowanie konferencji oraz debat własnych, do udziału w których zapraszani są przedstawiciele partnerów społecznych a także organizacji pozarządowych. Inspiracją do organizowanych spotkań są bieżące problemy szeroko pojętej polityki społecznej, rynku pracy oraz dialogu obywatelskiego. Liczne debaty i konferencje organizowane w Centrum stały się miejscem wymiany myśli, poglądów różnego rodzaju instytucji i organizacji obywatelskich oraz partnerów społecznych. CPS Dialog jest miejscem konsultacji społecznych i obywatelskich. W ramach działalności wydawniczej i publikacyjnej CPS „Dialog” wydaje kwartalnik pt.: „Dialog. Pismo Dialogu Społecznego” oraz Biuletyny: z materiałami z konferencji oraz analizami, ekspertyzami, opracowaniami. Powyższe publikacje służą upowszechnianiu idei dialogu społecznego oraz są udostępniane nieodpłatnie.

Instytut Pracy i Spraw Socjalnych – instytut badawczy nadzorowany przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Podstawowym zadaniem Instytutu jest prowadzenie działalności naukowej dotyczącej pracy, płacy i warunków bytowo-socjalnych ludności oraz zabezpieczenia społecznego dla potrzeb wytyczania oraz realizacji polityki społeczno-ekonomicznej państwa.

Badania IPiSS dotyczą zwłaszcza następującej problematyki:

- analiz efektywności instrumentów polityki społecznej i polityki rynku pracy;
- analiz efektywności instrumentów polityki społecznej i polityki rynku pracy;
- analiz rynku pracy;
- procesów migracyjnych;
- zatrudnienia cudzoziemców, w tym w szarej strefie gospodarki;
- społecznego ustroju pracy i stosunków przemysłowych na tle procesów restrukturyzacji i przekształceń własnościowych przedsiębiorstw;
- systemów motywacyjnych i systemów wartościowania pracy w gospodarce rynkowej;
- koncepcji i pomiaru wynagrodzenia godziwego oraz określenia skutków wprowadzenia tej kategorii dla sfery zatrudnienia, bezrobocia, ubóstwa;
- relacji między polityką przemysłową a systemem zabezpieczenia społecznego na poziomie przedsiębiorstwa;
- czasu pracy;
- ubóstwa i metod przeciwdziałania biedzie oraz marginalizacji;
- demograficznych i społeczno-ekonomicznych uwarunkowań życia i funkcjonowania rodzin różnych typów;
- nowych systemów ubezpieczeniowych, tj. uzupełniających ubezpieczeń emerytalnych, ubezpieczeń na wypadek bezrobocia, ubezpieczeń zdrowotnych;
- skutków integracji Polski z Unią Europejską związanych z rynkiem pracy i polityką społeczną, prawem pracy i ubezpieczeniami społecznymi;
- procesu zbliżania polskiego prawa pracy i ubezpieczeń społecznych do prawodawstwa Międzyresortowej Organizacji Pracy, Rady Europy i Wspólnot Europejskich;

- funkcjonowania podmiotów polityki społecznej w sferze publicznej i o charakterze non-profit.

IPiSS organizuje konferencje oraz stałe cykle seminariów i debat. Biorą w nich udział pracownicy naukowci z kraju i zagranicy, przedstawiciele administracji państwowej, związków zawodowych oraz organizacji pracodawców, a także praktycy zainteresowani omawianą problematyką. Sprzyja to integracji środowiska, skłania do podejmowania nowych tematów badawczych, umożliwia upowszechnianie rezultatów badań krajowych i zagranicznych, ułatwia dostęp do opracowań ekspertów, a przede wszystkim tworzy z Instytutu główny ośrodek dyskusji nad problematyką pracy i polityki społecznej.

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych – urząd podlegający ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego. Jego podstawowymi działaniami są zapewnianie kombatantom i osobom represjonowanym należnego szacunku i honoru oraz pomocy i szczególnej opieki, przyznawanie uprawnień ustawowych oraz upowszechnianie tradycji walk o suwerenność i niepodległość Polski. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych utrzymuje różnego charakteru i cechujące się zróżnicowaną intensywnością kontakty z ponad dwustoma organizacjami pozarządowymi z kraju i zagranicy. Są to przede wszystkim stowarzyszenia zrzeszające weteranów walk o niepodległość i ofiary represji reżimów totalitarnych, a zatem organizacje, których członkami są głównie osoby w podeszłym wieku.

Współpraca Urzędu z organizacjami pozarządowymi odbywa się m.in. poprzez ogłaszanie otwartych konkursów ofert na powierzenie lub wsparcie wykonywania zadania publicznego w zakresie podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej oraz wsparcie wykonywania kosztów zadań opiekuńczych wykonywanych na rzecz środowiska kombatanckiego. Odbywa się to na podstawie zapisów art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* oraz art. 23a ust. 3 i 4 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. *o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego*.

Ma to na celu wspieranie działań upamiętniających tradycje walk Polaków o suwerenność i niepodległość kraju w formie dotacji celowych.

Szczegółowe działania wspierane przez Urząd polegają na:

1. Organizacji uroczystości, zjazdów i innych przedsięwzięć kultywujących i upowszechniających tradycje walk o niepodległość i suwerenność RP oraz pamięć o ofiarach wojny i okresu powojennego.
2. Upamiętnianiu miejsc historycznych wydarzeń, czynów zbrojnych i innych form działalności niepodległościowej, męczeństwa i represji, a także upamiętnianiu osób związanych z tymi wydarzeniami poprzez wykonanie trwałych znaków i obiektów pamięci.
3. Działalności dokumentacyjnej związanej z kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji walk o niepodległość i suwerenność RP oraz pamięci o ofiarach wojny i okresu powojennego.
4. Realizacji filmów i notacji filmowych upowszechniających tradycję narodową i pielęgnujących polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.
5. Działalności wydawniczej o tematyce związanej z kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji walk o niepodległość i suwerenność RP oraz pamięci o ofiarach wojny i okresu powojennego.
6. Finansowaniu lub dofinansowaniu kosztów zadań opiekuńczych wykonywanych na rzecz środowiska kombatanckiego.

Funkcjonuje również Rada do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przy Szefie Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Rada zajmuje się opiniowaniem inicjatyw

legislacyjnych oraz zgłaszaniem wniosków bądź postulatów w sprawach istotnych dla środowiska kombatanckiego. W skład Rady wchodzi 12-15 osób ze środowiska pozarządowego.

Ponadto Urząd dysponuje listą organizacji pozarządowych, z którymi konsultuje akty prawne.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) – państwowy fundusz celowy posiadający osobowość prawną, działa na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Nadzór nad Funduszem sprawuje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. Środki PFRON przeznaczone są m.in. na dofinansowanie do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych, przystosowanie i wyposażenie miejsc pracy tych osób, dofinansowanie tworzenia i funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładów aktywności zawodowej, współfinansowanie projektów systemowych realizowanych ze środków pomocowych Unii Europejskiej oraz wspierane indywidualnych osób niepełnosprawnych.

Fundusz zleca realizację zadań na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w formie konkursów, w ramach których organizacje pozarządowe mogą zgłosić do PFRON projekty działań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Organizacjom pozarządowym mogą być zlecane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych następujące rodzaje zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej:

- 1) prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek;
- 2) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych - aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby;
- 3) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji;
- 4) prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych;
- 5) prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:
 - a) mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
 - b) rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
 - c) usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach;
- 6) organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy, w szczególności przez:
 - a) doradztwo zawodowe,
 - b) przygotowanie i wdrożenie indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej,
 - c) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, mających na celu przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy i utrzymania w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych;
- 7) zakup, szkolenie i utrzymanie psów asystujących w trakcie szkolenia;
- 7a) utrzymanie psów asystujących;

- 8) organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy-przewodników;
- 9) organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach;
- 10) promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego;
- 11) prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji;
- 12) opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych:
 - a) dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością,
 - b) kierowanych do osób niepełnosprawnych - w tym publikowanych drukiem powiększonym, pismem Braille'a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania;
- 13) świadczenie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usług asystencji osobistej.

Programy realizowane przez PFRON:

1. Pilotażowy program „ABSOLWENT”
2. Pilotażowy program „PRACA – INTEGRACJA”
3. „Partnerstwo dla osób z niepełnosprawnościami” – Program współpracy z Zarządami Województw w celu współfinansowania projektów organizacji pozarządowych wyłonionych do dofinansowania w drodze konkursów organizowanych przez Zarządy Województw w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych.
4. „Program wyrównywania różnic między regionami III”
5. „Program wsparcia międzynarodowych imprez sportowych dla osób niepełnosprawnych”
Program realizowany jest w dwóch modułach:
 - 1) Moduł I – wsparcie międzynarodowych imprez sportowych dla osób niepełnosprawnych organizowanych na terenie Polski,
 - 2) Moduł II – wsparcie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w międzynarodowych imprezach sportowych organizowanych poza granicami Polski.
6. Koszty wydania certyfikatu potwierdzającego status psa asystującego.

XI. Wysokość środków planowanych na realizację Programu

MRPiPS przewiduje przeznaczyć na realizację już zaplanowanych przedsięwzięć, wskazanych w niniejszym programie, w latach 2018–2020 kwotę w wysokości 4 285,03 mln zł.

W 2018 r. planuje się, że będzie to 1 364,40 mln zł., w 2019 r. 1 260,38 mln zł, a w 2020 r. - 1 342,85 mln zł. Przedstawione kwoty są szacunkowe i mogą ulec zmianie⁸.

	Nazwa programu/działania	2018 r.	2019 r.	2020 r.	RAZEM
1.	Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020	40 mln zł	40 mln zł	40 mln zł	120 mln zł
2.	Resortowy Program Rozwoju Instytucji Opieki nad Dziećmi do lat 3 "MALUCHplus".	450 mln zł	max. 500 mln zł	max. 500 mln zł	max. 1 450 mln zł
3.	Program wspierający rozwiązywanie problemu bezdomności	5 mln zł	5 mln zł	5 mln zł	15 mln zł
4.	Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu – nowy wymiar 2020	4,35 mln zł	4,35 mln zł	4,35 mln zł	13,05 mln zł
5.	Program „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi”	3 mln zł	3 mln zł	3 mln zł	9 mln zł
6.	Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020	459,55 mln zł	372,53 mln zł	380 mln zł	1 212,08 mln zł
7.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020*	brak danych	brak danych	brak danych	317, 4 mln zł
8.	Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”	401 mln zł	334 mln zł	409 mln zł	1 144 mln zł
9.	Karta Dużej Rodziny	1,5 mln zł	max. 1,5 mln zł	max. 1,5 mln zł	max. 4,5 mln zł
RAZEM w latach 2018-2020					4 285,03 mln zł
		1 364,4 mln zł	1 260,38 mln zł	1 342,85 mln zł	

*z uwagi na brak danych dot. podziału środków pomiędzy poszczególne lata budżetowe wskazano planowaną kwotę łączną przeznaczoną na konkursy ogłaszane w ramach PO WER w II-IV kwartale w 2017 r.

⁸ Wskazane środki finansowe dotyczą wszystkich wydatków zaplanowanych w ramach danego programu/działania.

XII. Sposób oceny realizacji Programu

Ocena realizacji Programu współpracy będzie przebiegać wieloetapowo i składać się będzie przede wszystkim ze sprawozdawczości wynikającej z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Realizacja Programu będzie monitorowana przez Departament Ekonomii Społecznej i Pożytku Publicznego w MRPiPS na podstawie pisemnych informacji/sprawozdań składanych przez merytoryczne komórki do dnia 15 marca roku następującego po danym roku realizacji Programu. Sprawozdanie końcowe, obejmujące wszystkie lata realizacji Programu, Ministerstwo ogłosi w Biuletynie Informacji Publicznej do dnia 30 kwietnia 2021 roku.

W Programie współpracy realizuje się zadania w nim opisane od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2020 roku.

Wskaźniki oceny realizacji Programu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa
1.	Wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom na realizację zadań publicznych w latach 2018-2020	0	2 300 mln zł
2.	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych w latach 2018-2020	0	20
3.	Liczba umów o współfinansowanie lub finansowanie zawartych na realizację zadań publicznych w latach 2018-2020	0	1230

XIII. Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

Tryb powoływania komisji konkursowych w ramach otwartego konkursu ofert:

W celu opiniowania złożonych ofert Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej po ogłoszeniu otwartego konkursu ofert powołuje zarządzeniem komisję konkursową w celu opiniowania złożonych ofert. W skład komisji konkursowej powołanej przez organ administracji rządowej wchodzi przedstawiciele MRPiPS. W skład komisji konkursowej wchodzi również osoby wskazane przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyłączeniem osób wskazanych przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ww. ustawy, biorące udział w konkursie. Komisja konkursowa może działać bez udziału osób wskazanych przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ww. ustawy, jeżeli:

1. żadna organizacja nie wskaże osób do składu komisji konkursowej lub
2. wskazane osoby nie wezmą udziału w pracach komisji konkursowej lub
3. wszystkie powołane w skład komisji konkursowej osoby podlegają wyłączeniu na podstawie przepisów ustawy.

W pracach komisji konkursowej mogą uczestniczyć także, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy.

Do członków komisji konkursowej biorących udział w opiniowaniu ofert stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257, z późn. zm.) dotyczące wyłączenia pracownika.

W otwartym konkursie ofert może zostać wybrana więcej niż jedna oferta.

Zasady działania komisji konkursowych:

Do zadań komisji należy analiza i ocena złożonych ofert w oparciu o kryteria określone przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert oraz przedłożenie Ministrowi opinii, co do złożonych ofert wraz z rekomendacją ich wyboru do przyznania dotacji. Członkowie wyznaczeni do prac w Komisji spośród pracowników MRPiPS uczestniczą w jej pracach w ramach obowiązków służbowych, bez prawa do dodatkowego wynagrodzenia. Członkowie zgłoszeni przez organizacje pozarządowe uczestniczą w pracach na ich koszt lub koszt tych organizacji. Nie przysługuje wynagrodzenie oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów. Każdy członek komisji jest zobowiązany podpisać deklarację bezstronności. Ostatecznego zatwierdzenia wyboru oferenta, na podstawie opinii komisji konkursowej, dokonuje Minister.

XIV. Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji (sposób powstania dokumentu)

Projekt Programu Współpracy na lata 2018-2020 został przygotowany przez Departament Ekonomii Społecznej i Pożytku Publicznego na podstawie danych uzyskanych od komórek organizacyjnych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz jednostek podległych i nadzorowanych przez Ministerstwo.

W pracach nad Programem współpracowano z Radą Działalności Pożytku Publicznego, która uchwałą z dnia 20 czerwca 2017 r. powołała doraźny Zespół problemowy Rady ds. przygotowania Programu współpracy MRPiPS z organizacjami pozarządowymi.

Jednocześnie założona została skrzynka mailowa: programwspolpracy@mrpips.gov.pl, gdzie drogą elektroniczną każdy mógł przesłać propozycje i sugestie dot. tworzonego dokumentu. Informacja o możliwości przesłania na powyższy adres sugestii dotyczących zapisów w nowym programie została opublikowana na stronie www.pozytek.gov.pl (aktualnie: ekonomiaspoleczna.gov.pl).

W dniu 26 lipca 2017 r. w siedzibie MRPiPS odbyło się spotkanie poświęcone założeniom programu. Wzięli w nim udział pracownicy Departamentu Ekonomii Społecznej i Pożytku Publicznego, członkowie Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz zainteresowani tematyką przedstawiciele organizacji pozarządowych. Informacja o spotkaniu została opublikowana na stronie www.pozytek.gov.pl oraz www.ngo.pl. Drugie spotkanie, z udziałem przedstawicieli Rady Działalności Pożytku Publicznego, odbyło się w dniu 24 października 2017 r.

Projekt Programu Współpracy został skierowany do konsultacji społecznych w dniu 19 października 2017 r. Termin zgłaszania uwag i propozycji ustalony został na dzień 5 listopada 2017 r.. następnie został on wydłużony do 7 listopada 2017 r. We wskazanym terminie na dedykowany adres mailowy nie przesłano uwag do treści dokumentu.